

กระทรวงพาณิชย์

Ministry of Commerce

การบริหารองค์การและการบริหารความเสี่ยง

โดย พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ

ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า

www.elifesara.com

ekkachais@hotmail.com

ทำไมต้องมีการบริหารความเสี่ยง

- เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
- เป็นแนวทางที่ช่วยให้องค์กรมุ่งสู่ **Good Governance**
- มีมาตรฐานการควบคุมภายในและการตรวจราชการแนวใหม่
- เพิ่มโอกาสและช่วยให้บรรลุเป้าประสงค์และพันธกิจที่ตั้งไว้มากยิ่งขึ้น
- พัฒนาคุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน
- การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ความล้มเหลวขององค์กรส่วนหนึ่งมาจากการไม่มีระบบบริหารความเสี่ยง

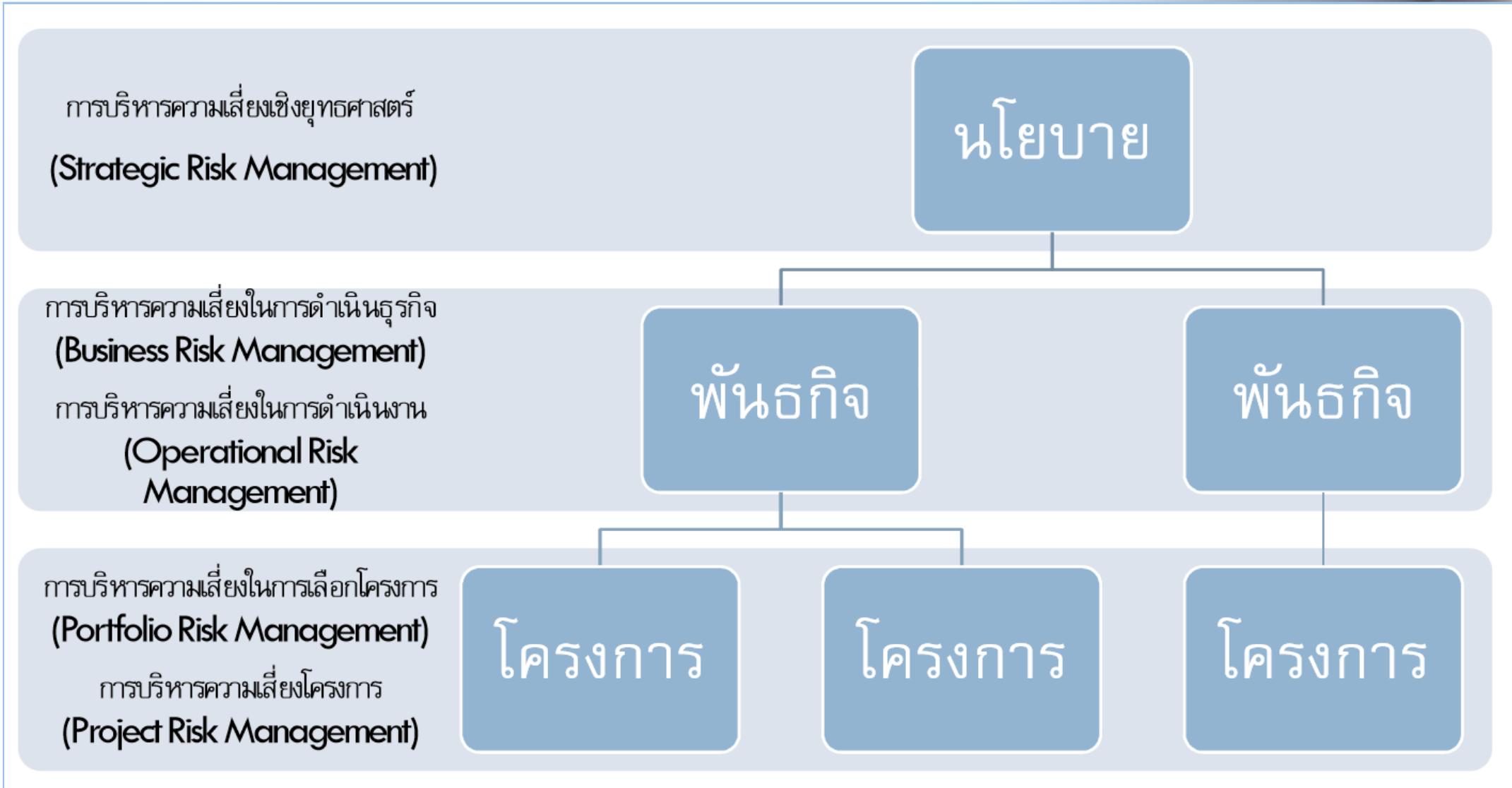
ความเสี่ยงภายนอกองค์กร

- การเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย
- การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
- กระแสโลกาภิวัตน์
- เสถียรภาพทางการเมือง
- การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมผู้บริโภค
- กระแสสังคม สิ่งแวดล้อม
- การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ความเสี่ยงภายในองค์กร

- สถานที่ทำงานที่ไม่ปลอดภัย
- ระบบบัญชีที่ไม่น่าเชื่อถือ
- วัฒนธรรมองค์กรที่ไม่เอื้อต่อการสร้างประสิทธิภาพการทำงาน
- การฝึกอบรมพนักงานที่ไม่เพียงพอ
- ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

ระดับความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงในองค์ภาครัฐของต่างประเทศ

- เพื่อการให้บริการของประชาชนที่ดีขึ้น (HM Customs and Exercise และ Prescription Pricing Authority)
- เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- เพื่อการตัดสินใจที่น่าเชื่อถือ (National Savings and Investments)
- เพื่อเป็นการส่งเสริมนวัตกรรม

ที่มา (Chapman, R. (2006), Simple tools and techniques for Enterprise Risk Management, p. 67.)

การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของภาครัฐต่างประเทศ

- การกำหนดนโยบายโดยคำนึงถึง **Social Risks**
- การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล
- การให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน
- **E-Government (Governmental IT projects)**

ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

- ❑ การประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยงจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตัดสินใจซึ่งจะส่งผลให้ผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานดีขึ้น
- ❑ การวางแผน และ การจัดการประสิทธิภาพ
- ❑ สร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน
- ❑ การสร้างความเข้าใจในการผลักดันองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน
- ❑ พัฒนารฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับองค์กร

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรทั่วไป

- โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของแต่ละองค์กรไม่มีรูปแบบเป็นมาตรฐานแบบเดียวกัน ต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละองค์กร โดยดูจากวัฒนธรรมในการทำงาน ความซับซ้อนของงาน ประเภทของธุรกิจ และลักษณะของธุรกิจเป็นองค์ประกอบ
- โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง คือการที่คณะกรรมการและผู้บริหารทุกระดับมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
- โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลขององค์กรจะช่วยให้การประเมิน ควบคุมและติดตามความเสี่ยงของแต่ละหน่วยธุรกิจ/หน่วยงาน และทำให้เกิดความมั่นใจการปฏิบัติงานในการบริหารความเสี่ยงที่ได้ผล

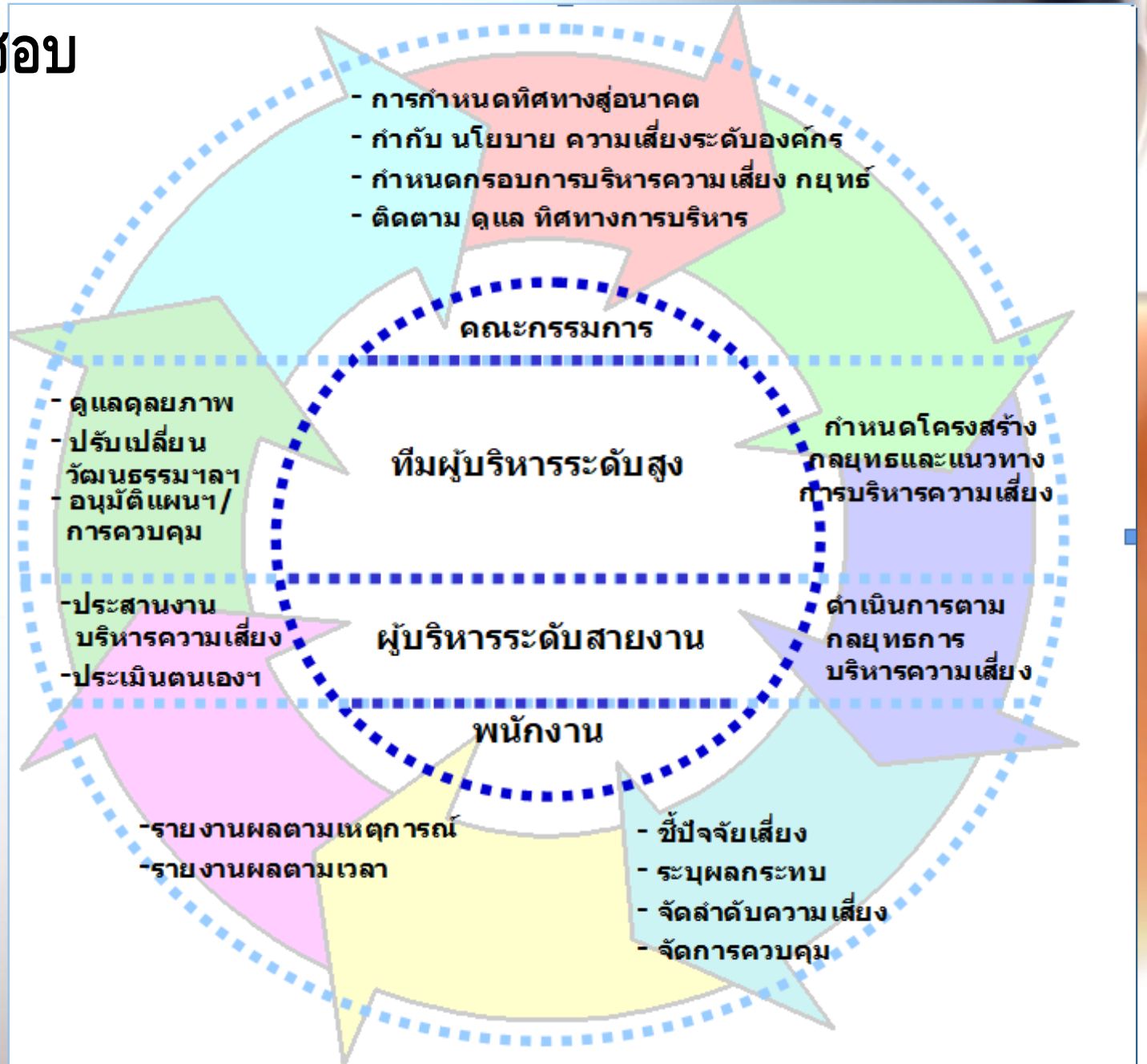
โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย

- โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการหรือ อนุกรรมการที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยง อย่างน้อยควรประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เช่น หัวหน้าหน่วยงาน และรองหัวหน้าหน่วยงาน
- หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำเอาวิสัยทัศน์ขององค์กรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงไปกำหนดเป็นนโยบายและปฏิบัติ

บทบาทและความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง

- บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงในแต่ละเรื่องควรมีคุณสมบัติ ดังนี้
  - สามารถทบทวนประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน
  - สามารถจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
    - การกำหนดการควบคุมที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
    - การประเมินความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังจากได้มีการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันแล้ว
    - การกำหนดเวลาที่แน่นอนในแต่ละขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ ของผู้บริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารขององค์กร

- กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่สำคัญ
- สอบทานความเสี่ยง ติดตาม และประเมินผลการบริหารความเสี่ยงในภาพรวม
- มีความเข้าใจถึงความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบร้ายแรงต่อองค์กร และทำให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงนั้น ๆ
- ให้ข้อเสนอแนะ ให้ความเห็นชอบในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

คณะกรรมการตรวจสอบองค์กร

- ทำให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- กำกับดูแลและติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นอิสระ
- ติดตามประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ในลักษณะติดตามการตรวจสอบตามฐานความเสี่ยง
- รายงานต่อคณะกรรมการและผู้มีผลประโยชน์ร่วมเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการควบคุมภายใน
- การสอบทานแผนการบริหารความเสี่ยง
- ให้ข้อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยง
- สื่อสารกับคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้เข้าใจความเสี่ยงที่สำคัญ และเชื่อมโยงกับการควบคุมภายใน

คณะกรรมการหรืออนุกรรมการบริหารความเสี่ยง

- พิจารณาและกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และกรอบการจัดวางระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
- กำหนดกรอบการจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และของกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- กำกับดูแล และสนับสนุนให้ทุกส่วนงานของ องค์กร มีระบบการควบคุมภายในตามระเบียบ คตง. หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงของส่วนงาน
- กำหนดระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ และกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยง
- พิจารณาความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และใช้วิธีจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ติดตามดูแลการพัฒนากระบวนการควบคุมภายใน และระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
- ติดตามกระบวนการบ่งชี้และประเมินความเสี่ยง

คณะกรรมการหรืออนุกรรมการบริหารความเสี่ยง

- นำแผนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจอย่างสมเหตุสมผลว่า องค์กรจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับหลักการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- พิจารณารายงานที่เกี่ยวกับการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง
- สนับสนุนให้ผู้บริหาร และพนักงานมีความตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง
- ติดตาม และประเมินความเพียงพอ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงในแต่ละด้าน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการความเสี่ยง
- รายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง
- สื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญ

การแบ่งมอบงานรับผิดชอบ

- **ผู้อำนวยการสำนักงาน/ กรรมการผู้จัดการ**
  - ติดตามความเสี่ยงที่สำคัญทั้งองค์กร และทำให้มั่นใจได้ว่ามีแผนการจัดการที่เหมาะสม
  - ส่งเสริมนโยบายการบริหารความเสี่ยง และทำให้มั่นใจว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร
- **รองผู้อำนวยการสำนักงาน/ รองกรรมการผู้จัดการ**
  - ติดตามความเสี่ยงทางกลยุทธ์และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการที่สำคัญ และทำให้มั่นใจได้ว่ามีแผนการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม
  - ส่งเสริมวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง และทำให้มั่นใจได้ว่าผู้อำนวยการฝ่ายให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในฝ่ายของตน
- **ผู้อำนวยการฝ่าย**
  - ทำให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานรายวันมีการประเมิน จัดการและรายงานความเสี่ยงอย่างเพียงพอ
  - ส่งเสริมพนักงานในฝ่ายงานให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

การแบ่งมอบงานรับผิดชอบ

- **หัวหน้างานหรือพนักงาน**
  - ระบุและรายงานความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการฝ่าย และเข้าร่วมใจการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง และนำไปปฏิบัติ
- **หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบการบริหารความเสี่ยง**
  - ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันแทนคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
  - จัดทำนโยบายความเสี่ยง กรอบและกระบวนการให้กับหน่วยธุรกิจ/หน่วยงาน และเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่ออนุมัติ
  - ให้การสนับสนุนและแนะนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงแก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรตามที่มีการร้องขอ

ผู้ตรวจสอบภายใน

- ทำให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในที่เหมาะสมต่อการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมเหล่านั้นได้รับการปฏิบัติตามภายในองค์กร
- ทำให้มั่นใจว่าได้มีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้อย่างเหมาะสมและมีการปฏิบัติตามทั่วทั้งองค์กร
- สอบทานการปฏิบัติงานของหน่วยงานการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติงานของ Risk Manager ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารแผนงานและโครงการ
- สื่อสารกับหน่วยงานการบริหารความเสี่ยง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยง และดำเนินการตรวจสอบภายในตามแนวความเสี่ยง
- รายงานผลการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในตามฐานความเสี่ยงให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ

Risk Officer

- บางองค์กรมีการจัดตั้งจุดประสานงานกลางเพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
- Risk Officer หมายถึงในบางองค์กรคือ Chief Risk Officer หรือ Risk Manager ที่ทำงานร่วมกับผู้จัดการอื่น ๆ ในการจัดตั้งการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในขอบเขตที่รับผิดชอบ
-

หน้าที่ของ Risk Officer

- กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานของตน รวมทั้งกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปปฏิบัติ
- วางกรอบการตรวจสอบและอำนาจหน้าที่สำหรับการบริหารความเสี่ยงขององค์กรในหน่วยงาน
- ส่งเสริมความสามารถในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้กับทุกคนในหน่วยงาน รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และช่วยผู้จัดการวางการตอบสนองความเสี่ยงด้วย **Risk Tolerances** ของหน่วยงาน
- ให้แนวทางการบูรณาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรกับการวางแผนธุรกิจอื่น ๆ และกิจกรรมการบริหาร

หน้าที่ของ Risk Officer

- การจัดตั้งภาษาการบริหารความเสี่ยงทั่วไปที่รวมถึงการวัดทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับความน่าจะเป็นที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) และประเภทของความเสี่ยงทั่ว ๆ ไป
- ดูแลการพัฒนา Risk Tolerance ของทั้งองค์กรและหน่วยธุรกิจและทำงานร่วมกับผู้จัดการ ในการกำหนดกิจกรรมการควบคุมและข้อเสนอแนะที่จำเป็นในการปฏิบัติที่ถูกต้อง
- อำนวยความสะดวกให้กับผู้จัดการในการพัฒนาบันทึกการรายงาน รวมถึงปริมาณและคุณภาพเบื้องต้น และการตรวจสอบกระบวนการรายงาน
- การรายงานความคืบหน้าและหัวข้อและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติที่จำเป็นต่อหัวหน้าฝ่ายบริหาร

การยอมรับในความสามารถในการบริหารความเสี่ยง

- ความสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ฝ่ายบริหารจะตัดสินใจถึงวิธีต่าง ๆ ที่จำเป็นในการทำงานให้สำเร็จโดยการให้น้ำหนักระหว่างกลยุทธ์และวัตถุประสงค์เทียบกับแผนในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการบรรลุวัตถุประสงค์
- ผู้บริหารควรกำหนดระดับของความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแต่ละงาน เช่น การจัดทำเอกสารกำหนดลักษณะงาน เป็นต้น ความรู้และทักษะที่จำเป็นนั้นอาจขึ้นอยู่กับความฉลาด การฝึกอบรมและประสบการณ์ของแต่ละคน ปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการพัฒนาระดับความรู้และทักษะจะรวมถึงธรรมชาติและระดับของการตัดสินใจในการนำไปประยุกต์ใช้ในงานที่มีความเฉพาะเจาะจง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ องค์การทั่วไปควรกำหนดความสามารถในการบริหารความเสี่ยงในแต่ละตำแหน่งไว้อย่างเหมาะสม

วิธีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบ

- การมอบอำนาจและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับระดับที่แต่ละบุคคลและทีมงานได้รับมอบหมายอำนาจ และการส่งเสริมให้ใช้ความคิดริเริ่มในประเด็นต่าง ๆ และการแก้ปัญหา และการขอบเขตของอำนาจ
- ประเด็นที่สำคัญในการมอบหมายอำนาจก็คือต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ นั้นหมายถึงต้องแน่ใจว่าการยอมรับความเสี่ยงนั้นมีพื้นฐานมาจากวิธีการในการระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง รวมถึงขนาดและการให้นำหน้าของการสูญเสียเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับในระดับการตัดสินใจทางธุรกิจที่ดี
- อีกประการหนึ่งคือทำให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กรและประโยชน์ที่ทุกคนรู้วิธีการในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

วิธีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบ

- บางครั้งการเพิ่มการมอบอำนาจอาจขึ้นอยู่กับโครงสร้างขององค์กรว่าเป็นแบบแนวตั้งหรือแนวราบ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต้องสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การริเริ่มและการตอบสนองการแข่งขันและความพึงพอใจของผู้มีผลประโยชน์ร่วมอย่างรวดเร็ว
- การเพิ่มการมอบอำนาจอาจต้องใช้ความสามารถของพนักงานในระดับที่สูงขึ้นและต้องสามารถตรวจสอบได้มากขึ้น และต้องมีวิธีการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ฝ่ายบริหารสามารถติดตามผลเพื่อการตัดสินใจเท่าที่จำเป็น

นโยบายบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์

- บุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานทุกด้านรวมทั้งการควบคุมภายใน
- ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติที่กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ชัดเจนด้านการคัดเลือก การปฐมนิเทศ การฝึกอบรม การประเมินผล การให้คำปรึกษา การเลื่อนตำแหน่ง การบริหารค่าตอบแทน เป็นต้น
- การจ้างงานควรมีมาตรฐาน โดยพิจารณาจากพื้นฐานทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความสำเร็จที่ผ่านมาและพฤติกรรมด้านจริยธรรมและความซื่อสัตย์
- การแสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์กรและมีความน่าเชื่อถือได้
- วิธีการในการสรรหาจะประกอบด้วยการสัมภาษณ์ที่เป็นทางการ การสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลและการแสดงออกที่สามารถมองเห็นได้จากองค์กรเดิม วัฒนธรรมและรูปแบบการปฏิบัติงาน

นโยบายบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์

- นโยบายการฝึกอบรมมีอิทธิพลต่อระดับการปฏิบัติงานและพฤติกรรมที่คาดหวังไว้โดยการสื่อสารบทบาทและความรับผิดชอบที่คาดหวังไว้
- การดำเนินงานเหมือนโรงเรียนฝึกอบรมและสัมมนา แบบฝึกหัดที่เป็นกรณีศึกษาให้ปฏิบัติ และการแสดงบทบาทสมมติ
- การโยกย้ายและการเลื่อนตำแหน่งต้องเกิดจากการประเมินผลการปฏิบัติที่สะท้อนให้เห็นถึงความผูกพันขององค์กรต่อพนักงานที่มีคุณภาพสูง
- โปรแกรมการจ่ายค่าตอบแทนที่ใช้ในการแข่งขันจะประกอบด้วยการจ่ายโบนัสสูงใจเพื่อตอบสนองและจูงใจผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเลิศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการจ่ายผลตอบแทนกับค่าความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง

แนวปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรทั่วไป

- การนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ เพื่อช่วยสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
- การทำให้การบริหารความเสี่ยงมีความสอดคล้องและรวมอยู่ในกระบวนการดำเนินงานที่มีอยู่ในปัจจุบันขององค์กร ทั้งนี้รวมถึงการกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นขั้นตอนหนึ่งในการจัดทำแผนธุรกิจ การกำหนดงบประมาณ การตัดสินใจลงทุน และการบริหารโครงการ
- การบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในภาพรวมและความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ นอกจากนี้องค์กรควรเพิ่มความสนใจต่อความเสี่ยงทั้งที่เป็นความเสียหาย ความไม่แน่นอน การเสียโอกาส ซึ่งต่างจากการบริหารความเสี่ยงแบบเดิมที่เน้นเฉพาะความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบเท่านั้น

แนวปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรทั่วไป

- กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูงต้องสนับสนุนและเน้นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งแสดงความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง
- การใช้คำนิยามเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เป็นที่เข้าใจและใช้ร่วมในองค์กร
- การมีกระบวนการในการบ่งชี้ วิเคราะห์ จัดการ ติดตาม และรายงานความเสี่ยง
- องค์กรต้องมีความมุ่งมั่นและพยายามอย่างจริงจัง ในการบ่งชี้และบริหารความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนำการบริหารความเสี่ยงเข้ามาปรับใช้ภายในองค์กร
- มีการสื่อสารให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง ประเด็นความเสี่ยงที่ควรต้องได้รับการจัดการทันที และการปรับปรุงแผนการดำเนินงานที่จำเป็น

แนวปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรทั่วไป

- การวัดผลความเสี่ยงทั้งในเชิงคุณภาพ เช่น ชื่อเสียง การขาดบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และเชิงปริมาณ เช่น ผลขาดทุน มูลค่ารายได้ หรือค่าใช้จ่ายที่อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยพิจารณาจาก 2 ประเด็น คือ โอกาสที่อาจเกิดขึ้น และผลกระทบ
- การจัดให้มีการฝึกอบรมและใช้กลไกการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล และเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติที่เหมาะสม
- การจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือในการดำเนินการสนับสนุนการนำการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติ และการพัฒนาความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของพนักงาน แต่ไม่มีหน้าที่โดยตรงในการประเมินและจัดการความเสี่ยงที่ดีที่เกิดขึ้น

แนวปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรทั่วไป

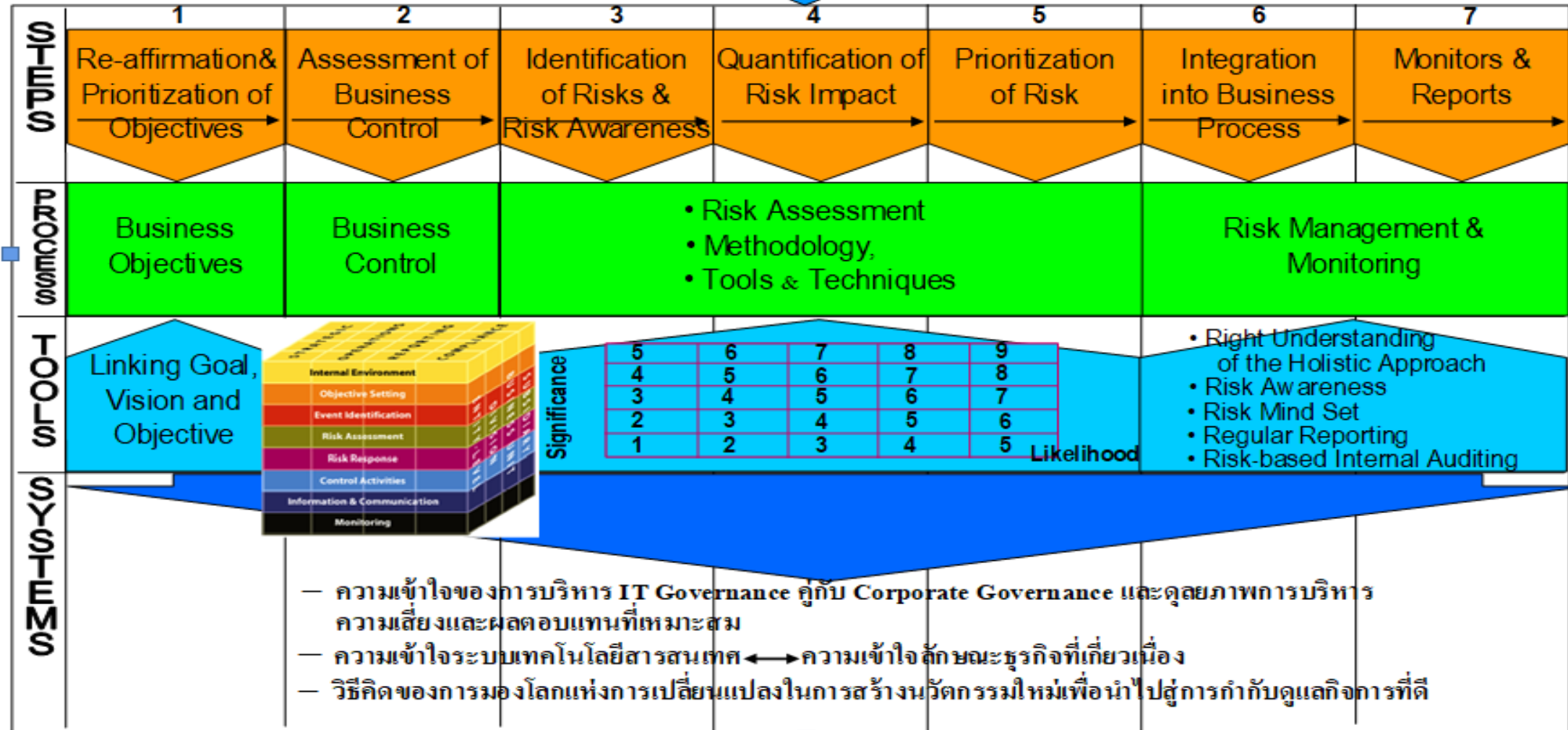
- ผู้ตรวจสอบภายในมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นใจว่าองค์กรมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการความเสี่ยง
- ผู้ตรวจสอบภายในควรเสนอแนะประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุง
- แต่ผู้ตรวจสอบภายในไม่มีบทบาทโดยตรงต่อการเป็นผู้นำในการพัฒนากิจกรรมการบริหารความเสี่ยง หรือเป็นผู้บริหารความเสี่ยงโดยตรง
- ผู้ตรวจสอบภายในอาจจะถ่ายทอดการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปสู่การบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน

การกำกับดูแลกิจการที่ดี
(Good Corporate Governance)

การตรวจสอบภายใน
(Risk based audit)

กับ
องค์รวมของการบริหาร
ความเสี่ยงขององค์กร

การควบคุมภายใน
(COSO)

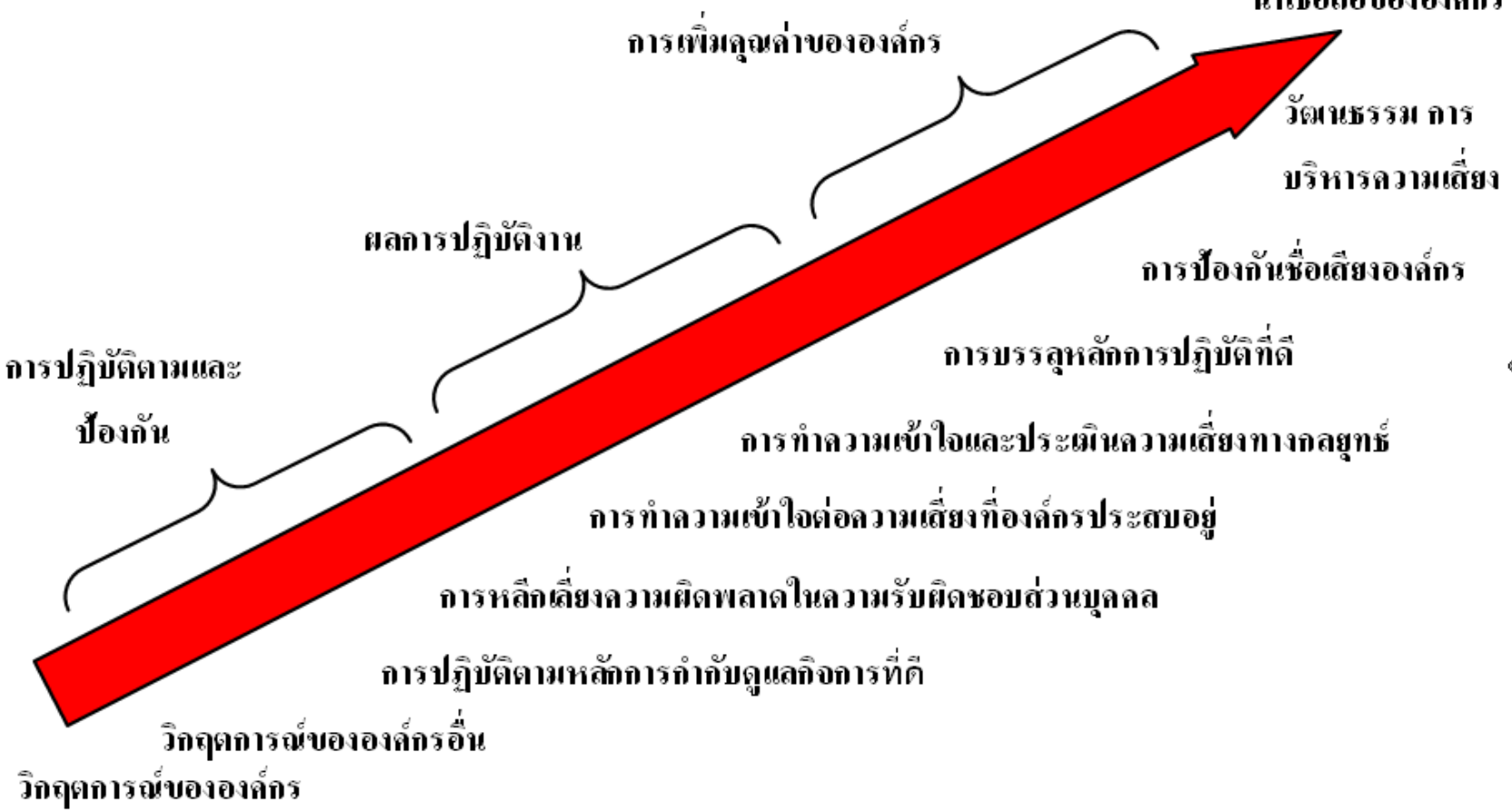
Significance

5	6	7	8	9
4	5	6	7	8
3	4	5	6	7
2	3	4	5	6
1	2	3	4	5

Likelihood

การประเมินตนเองขององค์กร

ว่าอยู่ในระดับใดของการบริหารความเสี่ยง

ขั้นของการพัฒนาความเสี่ยง องค์กรชั้นนำ
ทั้งหลายต่างตระหนักดีถึงความสำคัญของการ
บริหารความเสี่ยงกับมูลค่าผู้ถือหุ้น เนื่องจาก
คณะกรรมการและผู้บริหารต่างยอมรับถึง
ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง ทำให้
องค์กรได้มีการปรับมุมมอง จากการมองการ
บริหารความเสี่ยงเพียงแค่ด้านการปฏิบัติให้
เป็นไปตามกฎระเบียบ มาเป็นการพิจารณา
ความเสี่ยงที่เป็นโอกาสเพื่อเพิ่มมูลค่าผู้ถือหุ้น/ผู้
มีผลประโยชน์ร่วม ทั้งนี้สามารถอธิบายได้
จากรูปต่อไปนี้

การทุจริตคอร์รัปชัน

ค่าตอบแทน

ไม่เหมาะสม ความโลภ

ความตื่นตัว

จิตสำนึกสาธารณะ

โครงสร้างสังคมไทย
ระบบอุปถัมภ์

กระแสนิโภคนิยม
วัตถุนิยม

ความเบื่อบ่อยและ
เพิกเฉยของประชาชน
ต่อการทุจริต

สาเหตุของการทุจริต

กฎหมาย

ไม่รัดกุม

การบังคับใช้

ไม่เข้มงวด

กระบวนการ

ยุติธรรม

ไม่เข้มแข็ง

การแทรกแซง

จากผู้มีอิทธิพลและ

นักการเมือง

ขาดการตรวจสอบ

และความโปร่งใส

ขาดจริยธรรมคุณธรรม

การทุจริตที่พบบ่อย

1. เช็ค/ใบถอนเงิน

- เช็คลอย/เขียนผิดระเบียบ แล้วเติมจำนวนเงินเพิ่มภายหลัง
- แก้ไข จำนวนเงิน/ผู้รับเงิน
- ปลอมมือผู้มีอำนาจลงนาม - ให้ จนท.การเงิน ร่วมเซ็นด้วย

2. การออกเช็ค โดยไม่ได้ตกลงกับธนาคาร ให้โอนระหว่างบัญชี

3. ถอนเงินราชการนำไปใช้ส่วนตัว

4. เขียนใบเสร็จตัวจริง-สำเนา ไม่ตรงกัน แล้วยกยอกเงิน

5. แก้ไขข้อมูลเงินเดือน

6. ทำหลักฐานซื้อ/จ้าง/การอบรม/การไปราชการ เท็จ เบิกเงิน

7. เขียนใบเสร็จเท็จ/ปลอมใบตรวจรับพัสดุและการจ้าง เบิกเงิน

8. รับเงินแล้วไม่นำเข้าบัญชีราชการ

9. นำเอกสารเดิม มาหมุนเวียนเบิกจ่ายซ้ำ

ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชัน

- ภาพลักษณ์ของประเทศเสียหายขาดความน่าเชื่อถือ
- การยอมรับในเวทีโลก
- นักลงทุนต่างชาติไม่กล้ามาลงทุน ทำให้ประเทศขาดการพัฒนา
- สภาพเศรษฐกิจ สังคม เลื่อมถอย การพัฒนาประเทศ ล้าหลัง มีหนี้สินเพิ่มขึ้น

ผลการจัดอันดับ Corruption Perceptions Index (CPI)

- ในภูมิภาคเอเชีย สิงคโปร์ยังคงได้คะแนนนำเป็นอันดับหนึ่งได้ 87 คะแนน
- มีเพียง 7 ประเทศเท่านั้นที่มีคะแนนเกินครึ่ง คือสิงคโปร์ ชองกง ญี่ปุ่น ภูฏาน ไต้หวัน เกาหลีใต้ และบรูไน
- อีก 14 ประเทศรวมทั้งประเทศไทยยังคงมีคะแนนต่ำกว่าครึ่ง

“ คอรัปชัน ” (Corruption)

การใช้อำนาจที่ได้มาโดยหน้าที่ในการหาประโยชน์ส่วนตัว โดยองค์การความโปร่งใสสากลได้ระบุถึงกรณีต่าง ๆ ที่จะสามารถเกิดขึ้นในการคอรัปชันของภาครัฐได้ ดังนี้

การคอร์รัปชันของภาครัฐ

- **การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand corruption)** เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ
- **การคอร์รัปชันขนาดเล็ก (Petty corruption)** เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยใช้อำนาจที่ได้รับมอบไปในทางมิชอบ

การดอร์ป้ช้ันบองภาดรฐึ

- **การตีดลลนบบ (Bribery)** เป็นการเสนอ การให้หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชนั้ ทั้งรูปของเงิน ล้งของ และล้งตออบแทนต่าง ๆ เพ็ือเป็นแรงจูงใจให้เก็ดการทำพิดกฎหมายหรือตลลธรรมอันดึ
- **การยั้กยอก (Embezzlement)** ตึอการที่คนในองคักรนำเงินหรือล้งของที่ดึรับมออบให้ล้ในราชการ มาล้เพ็ือประโยชนั้ส่วนตัวหรือเพ็ือกั้จกรรมอื่่นที่ไม่เก็ียวช้องรฐึ

การคอร์รัปชันของภาครัฐ

- **การอุปถัมภ์(Patronage)** เป็นรูปแบบของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกคนจากความสัมพันธ์ทางการเมืองหรือรู้จักกัน เข้ามาทำงานหรือรับผลประโยชน์ โดยดูคุณสมบัติและความเหมาะสม
- **การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism)** เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มี ในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อนครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

การตรวจรับขั้นของภาครัฐ

- ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) คือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ส่วนรวม

การบริหารงานที่ขาดหลักธรรมาภิบาล (Bad Governance)

- การที่ฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายโดยขาดการวางแผนไม่คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรับผิดชอบ ไม่มีการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม
- ใช้อำนาจในทางที่มีชอบ
- ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ
- มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงอยู่ทั่วไป

การบริหารงานที่ขาดหลักธรรมาภิบาล (Bad Governance)

1. ประชาชนได้รับบริการสาธารณะจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีคุณภาพ
2. ประเทศขาดศักยภาพในการกำหนด หรือดำเนินนโยบาย หรือการตัดสินใจด้านนโยบาย ผิดพลาดและสับสนไม่ได้อยู่บนพื้นฐานทางวิชาการและเหตุผล
3. การบริหารการคลังของประเทศล้มเหลว ซึ่งรวมถึงปัญหาการเงินการคลังของประเทศ และกำหนดงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
4. การกำหนดกฎระเบียบที่ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจัง
5. ความไม่โปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ มีการทุจริตและแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินสาธารณะและพบการทุจริตคอร์ปชั่นของนักการเมืองและข้าราชการ

การสัมมนา World Conference on Governance ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ปี 2542

- ให้ความหมายของคอร์ปชั่นว่า หมายถึงการทุจริต การฉ้อราษฎร์บังหลวง มีหลายลักษณะ เช่น
- การเสนอโครงการหรือเลือกโครงการ ที่ไม่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจมากนัก แต่มีโอกาสได้เงินได้โต๊ะมาก
- การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือราคาสูงกว่าความเป็นจริง
- การจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่เพื่อยกเว้นกฎระเบียบ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีอากร
- การจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้มีโอกาสบริการสาธารณะบางประการ
- การยกยอทรัพย์สินของรัฐไปเป็นของตนเอง
- การซื้อขายตำแหน่ง หรือการกระทำที่มีผลกระทบต่อระบบคุณธรรมของราชการ

ประเทศไทย

- ประเทศไทยมีดัชนีหลักนิติธรรมด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา อยู่ในลำดับที่ 35 ของโลก และลำดับ 7 ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้กลางค่อนข้างสูง
- แต่ความขัดแย้งภาคพลเมืองและเหตุรุนแรงทางการเมืองยังคงเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทย รวมไปถึงการทุจริตคอร์รัปชันที่แพร่หลายทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติ และตำรวจ
- ไทยได้รับคะแนนต่ำที่สุดในมิติของกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง อยู่ในอันดับ 80 ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความล่าช้าในการดำเนินคดี และความยากลำบากในการบังคับใช้ตามคำสั่งศาล

ญี่ปุ่น

- ญี่ปุ่นจัดอันดับในหมู่ผู้ปฏิบัติที่ได้อันดับสูงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและภูมิภาคแปซิฟิกในมิติส่วนใหญ่
- ตาลของญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในได้จัดอันดับว่าดีที่สุดในโลก
- ประสิทธิภาพของหน่วยงานกำกับดูแลของญี่ปุ่นถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 2 ของโลก
- การรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง อันดับที่ 7 ของโลก
- มีประสิทธิภาพในระบบยุติธรรมทางอาญาในอันดับที่ 23 ของโลก ถึงแม้ว่าจะมีการฝ่าฝืนหลักนิติธรรมที่ยังคงเป็นปัญหา

มาเลเซีย

- รัฐบาลมีความรับผิดชอบมากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีรายได้ระดับบนจนถึงกลาง
- ยังคงมีการแทรกแซงทางการเมือง และการยกโทษให้
- ระบบของศาลแพ่งอยู่ในลำดับ 39 และลำดับ 8 ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้บนจนถึงกลาง
- ด้านความปลอดภัยของประชาชน มาเลเซียได้คะแนนดีเป็นครั้งแรก
- การละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีปัญหา
- การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการถูกจำกัด
- การละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานอยู่ในอันดับที่ 73
- อีสรภาพในการแสดงความความคิดเห็นและการแสดงออกที่ยังคงเป็นปัญหาอยู่

รายงานดัชนีหลักนิติธรรมประจำปี 2012

- รายงานดัชนีหลักนิติธรรม (The Rule of Law Index) ซึ่งจัดทำโดยโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP)
- โครงการยุติธรรมโลก ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไร
- จัดทำดัชนีหลักนิติธรรมขึ้นเป็นปีที่ 3 โดยทำการสัมภาษณ์พลเมือง 97,000 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมอีก 2,500 คนใน 97 ประเทศ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแนวคิดด้านกฎหมายที่สำคัญ

รายงานดัชนีหลักนิติธรรมประจำปี 2012

- ปัจจัยที่นำมาพิจารณาในการจัดลำดับประเทศ ได้แก่
  - การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Limited government powers)
    - การปลอดจากทุจริต (Absence of corruption)
    - มีความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย (Order and security)
  - สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental rights)
  - รัฐบาลที่มีความโปร่งใส (Open government)
  - การบังคับใช้กฎหมาย (Regulatory enforcement)
  - กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil justice)
  - กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal justice)

ขอบคุณครับ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือถามคำถามเพิ่มเติมได้ที่

www.facebook.com/ekkachai.srivilas
www.elifesara.com

ปรากฏการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

- ลับสน อลหม่าน (Disorder)
- สลับซับซ้อน (Complexity)
- แข่งขันสูง (High Competition)
- พยากรณ์ไม่ได้ (Unpredictable)
- รวดเร็ว (Speed)
- เกี่ยวโยงกัน (Concerned)
- เครือข่าย (Network)

ความท้าทายใหญ่ ที่ทำให้โลกซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

- 1) โลกซับซ้อน บูรณาการ และเชื่อมโยงกันมากขึ้น
- 2) ระเบียบโลกใหม่
- 3) การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4
- 4) ความเหลื่อมล้ำ
- 5) การพังทลายของสิ่งแวดล้อม

ความท้าทายใหญ่ในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

- 1) **โลกซับซ้อน บูรณาการ และเชื่อมโยงกันมากขึ้น** ประชาชนโลกเพิ่ม/ปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ประชากรโลกปี 1945 มี 2500 ล้านคน วันนี้มีถึง 7500 ล้านคน ต้องจัดการร่วมกันมากขึ้น
- 2) **ระเบียบโลกใหม่** โลกก้าวสู่ระเบียบโลกใหม่ และภูมิรัฐศาสตร์รูปแบบใหม่ ที่มีมหาอำนาจหลายขั้ว (Multipolar) จากอดีตมีสองขั้ว หรือขั้วเดียว มีการกระจายและแพร่อำนาจกว้างขึ้น ทั้งอำนาจทางทหาร เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่นๆ มีหลายแนวคิดปะทะกัน (Multiconceptual) ทุกคน/ประเทศไม่จำเป็นต้องมีค่านิยมทางสังคม การปกครอง หรือหลักเศรษฐกิจเหมือนกัน เรากำลังก้าวสู่โลกที่หลากหลาย มีความไม่แน่นอน ความแตกต่างกัน ต้องมุ่งเน้นความคล่องตัว ความสามารถในการปรับตัว และความยืดหยุ่น มากขึ้นกว่าในอดีต

ความท้าทายใหญ่ในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน

- 3) การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 เทคโนโลยีทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทุกอย่าง ทั้งรูปแบบธุรกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ระบบการเมือง วิธีที่สังคมบริหารตนเอง การปกครอง”
- 4) ความเหลื่อมล้ำ มากขึ้นทั้งในประเทศ/ต่างประเทศทั่วโลก คนไม่พอใจมากขึ้น เศรษฐกิจขยายตัวแต่คนไม่ได้รับผลประโยชน์ คนถูกซ้ำเติมด้วยเทคโนโลยี ถ้าไม่แก้ไขจะวิกฤตทางการเมือง ความเหลื่อมล้ำมากขึ้นจะเห็นประชานิยมเพิ่มขึ้น สังคมไม่พอใจมากขึ้น เป็นความท้าทาย ต้องคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาค
- 5) การพังทลายของสิ่งแวดล้อม ปัญหาโลกร้อน เกิดความรุนแรง ต้องดูความยั่งยืน

กระแสของโลก

มี 4 เรื่องใหญ่ๆคือ

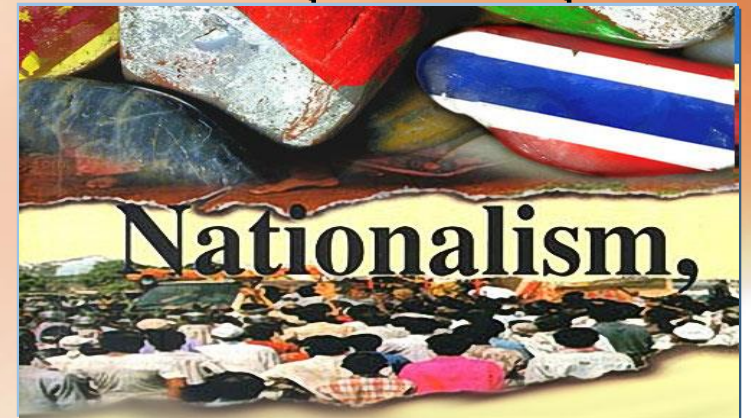
- 1.ลัทธิชาตินิยม (Nationalism) และลัทธิปกป้อง (Protectionism)
- 2.การเติบโตขึ้นของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ภูมิภาคภิวัตน์(regionalization)และสภาวะข้ามชาติ (Transnationalization)
- 3.กระแสการเบี้อหน้ายนักการเมืองอาชีพ
- 4.กระแสประชานิยมรายประเด็น

กระแสของโลก: 1.ลัทธิชาตินิยม (Nationalism) และลัทธิปกป้อง (Protectionism)

- ตัวอย่างที่เห็นชัดที่สุดคือ นโยบายของประธานาธิบดีโดนัลด์ทรัมป์ ของสหรัฐอเมริกาที่มีแคมเปญหาเสียง **Make America Great Again** และนโยบาย **America First** โดยมุ่งปกป้องและยึดผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหลัก
- การทำให้สหรัฐกลับมายิ่งใหญ่ รวมทั้งสร้างความเป็นชาตินิยมมากขึ้น ชาวอเมริกาต้องการให้ทรัมป์ กอบกู้ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจโลกที่เคยเป็นผู้นำขึ้นมาใหม่
- กรณี **Brexit** ที่สะท้อนว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในสหราชอาณาจักรมองว่าสหภาพยุโรปเป็นตัวจุดรั้งเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักร

กระแสของโลก: 2. การเติบโตขึ้นของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ภูมิภาคภิวัตน์ (regionalization) และสภาวะข้ามชาติ (Transnationalization)

- มนุษย์ต้องการให้โลกเกิดโลกาภิวัตน์ จึงพัฒนาด้านการสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงบุคคล ชุมชน องค์กร รัฐบาลประเทศต่างๆทั่วโลกได้รวดเร็วสามารถแพร่กระจายสิ่งต่างๆไปทั่วโลกได้ในเวลาอันสั้น
- เกิดการรับรู้/ผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นทันทีทันใด ทั้งข้อมูลข่าวสาร โรคภัยไข้เจ็บ ภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง หรือการก่อการร้าย
- องค์กรระดับนานาชาติเข้ามามีบทบาทและการจัดการ สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศมากขึ้น
- แต่ละชาติต้องยอมสละอำนาจแห่งรัฐชาติบางประการในการเข้าร่วมกับองค์กรนานาชาติ เพื่อรักษาสีทึบและผลประโยชน์ของประเทศตนเอง
- โลกเผชิญกับความไม่สมดุลทางอำนาจ อนาคตภูมิรัฐศาสตร์โลกจะเป็นโลกหลายขั้วอำนาจและประเทศมหาอำนาจไม่ได้มีเพียงชาติเดียวหรือกลุ่มเดียวเท่านั้นเพราะแต่ละประเทศต่างมีความเชื่อมโยงกันและกันมากขึ้นมีการพึ่งพาและรวมกลุ่มทั้งในเชิงภูมิภาคและอุดมการณ์มากขึ้น
- การตัดสินใจภายในประเทศต้องคำนึงถึงประเทศเล็กๆมากขึ้น ไทยไม่สามารถมีสภาวะข้ามชาติได้เลย

กระแสของโลก: 3.กระแสการเบี้อหน้ายนักการเมืองอาชีพ

- คนออกมาเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ปี 2559 ร้อยละ 57.9 น้อยกว่าปี 2555 ร้อยละ 58.6 และ 2551 ร้อยละ 61.6 บ่งชี้ถึงอาการเบี้อการเมือง
- ทรมป์ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี ทั้งที่**ไม่มีประสบการณ์และไม่อยู่ทางการเมืองอาชีพมาก่อน** แสดงถึงความเบี้อหน้ายนักการเมืองของประชาชน ที่ไม่ทำตามทีพูดไว้ ประชาชนต้องการนักการเมืองรุ่นใหม่ ร่วมสมัย ที่กล้าคิด กล้าทำและกล้ามีจุดยืนร่วม พูดอย่างไรทำอย่างนั้นไม่ต้องตีความ เป็นคนทำติดดินและเข้าใจความต้องการประชาชน ฯลฯ
- ผู้นำของประเทศที่เป็นคนรุ่นใหม่ต้องกล้าคิดและทำสิ่งที่แตกต่างจากเดิมทีประชาชนต้องการ เช่น จัสติน ทรูโด นายกรัฐมนตรีแคนาดา ทำสิ่งที่แตกต่างจากเดิมอยู่เสมอ ทั้งใช้ชีวิต/นโยบายเช่น ให้กัญชาเป็นสิ่งถูกกฎหมาย ให้ความสำคัญกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม และประกาศถอนกำลังทหารในตะวันออกกลาง เป็นต้น
- นายโจโค วิโดโด ประธานาธิบดีประเทศอินโดนีเซีย เป็นผู้นำที่สมถะ ทั้งการแต่งกายและการรับประทานอาหารที่เรียบง่าย รวมทั้งเดินทางไปร่วมงานฉลองการจบมัธยมปลายของบุตรชายที่สิงคโปร์โดยการโดยสารที่นั้งชั้นประหยัดด้วยเงินส่วนตัว
- นายโรดริโก ดูเตอร์เต ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ที่ถูกโจมตีเรื่องคำพูดที่ตรงไปตรงมา แต่ได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างมากทีมีความเด็ดขาดในการกำจัดยาเสพติด ลงมือทำสงครามขจัดยาเสพติด

กระแสของโลก: 4.กระแสประชานิยมรายประเด็น

- ไม่ได้ใช้นโยบายหรือประชานิยมทั้งหมด แต่เลือกบางเรื่องที่จะเห็นว่าจะได้คะแนนเสียงหรือการยอมรับจากประชาชนอย่างง่ายๆ เช่น อดีตนายกรัฐมนตรีประเทศอังกฤษ เดวิด คาเมรอนที่ประกาศนโยบายในช่วงหาเสียงเลือกตั้งว่า จะให้มีการทำประชามติว่าจะอยู่ หรือออก จากอียูจึงทำให้คาเมรอนได้รับการเลือกตั้งอีกสมัยหนึ่ง เป็นต้น
- ประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก ทว่าประเทศไทยจะได้รับผลจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ประเทศไทยจึงควรกำหนดบทบาทให้ชัดเจนสำหรับการเตรียมพร้อมและรับรองการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เมื่อโลกเปลี่ยน...ผู้นำต้องเปลี่ยนโลก

- Disrupt or Be Disrupted เราจะเปลี่ยนแปลงตัวเอง หรือถูกบังคับให้เปลี่ยนแปลง...
- ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อว่าในโลกยุคใหม่ดูเหมือนจะมีทางเลือกอยู่แค่สองทาง ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรใด จะมีขนาดใหญ่หรือเล็ก ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลง คือสิ่งที่กำลังคืบคลานมาถึงในสักวัน ขึ้นอยู่กับว่าจะช้าหรือเร็วแค่ไหนเท่านั้นเอง
- ตลอดช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา เราเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกิดขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี
- สิ่งนี้ไม่ได้เกิดขึ้นแค่ในประเทศไทย แต่เกิดขึ้นทั่วโลกและส่งผลกระทบระหว่างกัน ภาพที่เห็นคือมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในด้านเทคโนโลยี
- การปรับเปลี่ยนจากโลก analogue สู่โลก digital การเกิดขึ้นและก้าวเข้ามาเป็นผู้นำโลกของบริษัทที่เน้นการพัฒนาเรื่อง IT

- ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของสหรัฐอเมริกา วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทย การเกิดขึ้นของกลุ่มยูโรโซน การใช้เงินสกุลยูโร การก้าวเข้าสู่ AEC เราเห็นการเติบโตและศักยภาพของอุตสาหกรรมชั้นนำในประเทศจีนและอินเดีย เห็นข่าวการเปิดและปิดโรงงานของบริษัทที่มีชื่อเสียงระดับโลกเพื่อหาแหล่งทรัพยากรที่ถูกกว่า

ความเปลี่ยนแปลงของโลก

- ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา พลวัตของมันรวดเร็วและรุนแรงจนทำให้หลายๆ คนตั้งรับไม่ทัน โอกาสและภัยคุกคามเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งองค์กรต่างๆ ทั้งที่เป็นผู้เล่นในระดับประเทศ ในภูมิภาค หรือผู้เล่นในโลก ส่งผลให้แต่ละองค์กรต้องเร่งปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และเพื่อชิงชิงความได้เปรียบและโอกาสด้านต่างๆ อีกทั้งเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลวจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

บริษัทที่ติดอันดับ
ในนิตยสาร Fortune 500

- หลายบริษัทสูญเสียความสามารถในการแข่งขันและมีบริษัทคู่แข่งเข้ามาใหม่ เช่น ผู้ผลิตรถยนต์ อดีต **General Motors** และ **Fords** เป็นผู้ผลิตรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดของโลก ปัจจุบันมี Tata สัญชาติอินเดียเข้ามาติดอันดับ และล่าสุดมีบริษัทใหม่จากจีนที่เติบโตอย่างรวดเร็วเช่น บริษัท บีวายดี ออโต้ เชี่ยวชาญผลิตแบตเตอรี่ชาร์จซ้ำ ของรถยนต์ไฟฟ้าไฮบริด พลิกโฉมมาใช้พลังงานสะอาดแทนน้ำมัน
- ธุรกิจอินเทอร์เน็ต **บริษัท Yahoo** เคยทำกำไรและเติบโตสูงสุดในช่วงแรก แต่เมื่อ **Google** เข้ามาทำธุรกิจและเสนอโมเดลธุรกิจที่ตรงข้ามโดยเสนอทุกอย่างเป็น free service ทำให้ Google เข้ามาเป็นบริษัทชั้นนำแทน Yahoo ได้ในที่สุด
- อุตสาหกรรม **IT** อย่าง **IBM** และ **Apple** ยังต้องปรับตัวอย่างมากเพื่อฝ่าด่านการเปลี่ยนแปลงในช่วงกว่าสิบปี หลังจากต้องผ่านช่วงสูญเสียรายได้มหาศาล กว่าจะสามารถหากกลยุทธ์ที่ใช่และสามารถกลับเข้ามาผงาดอีกครั้งในปัจจุบัน

- ทุกองค์กรเติบโตและถดถอยได้อย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลง ความไม่แน่นอน สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว รุนแรงตลอดเวลา องค์กรที่ประสบความสำเร็จได้คือมีผู้นำที่สามารถนำองค์กรในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและคลุมเครือได้
- พลวัตแห่งความแปรปรวนในปัจจุบัน ไม่ว่าจะความผันผวน เช่นราคาทองคำตกต่ำอย่างต่อเนื่อง หรือการแข่งขันกับปัจจัยเชิงลบต่างๆ ที่เกิดขึ้นแบบไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้า
- การเรียนรู้จากตำราธุรกิจแบบเดิม หรือเดินตามความสำเร็จจากในอดีต มีแต่จะล้มเหลว ผู้นำที่จะพาองค์กรและประเทศให้แข่งขันบนเวทีโลกได้นั้นต้องพร้อมด้วยศักยภาพที่ตอบสนองกับสถานการณ์แบบยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนความคิดและหาทางออกสำหรับอนาคตให้ทันกับความผันผวนที่เกิดขึ้นทุกวัน

- ศักยภาพที่ตอบสนองสถานการณ์แบบยืดหยุ่น (agility) หรือทำอะไรแบบไม่ได้เตรียมมาก่อน (improvisation) ช่วยให้ผู้นำสามารถเชื่อมกับพนักงานได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องของความ 'ไม่เป็นทางการ' มีเรื่อง 'human touch' เข้ามาเกี่ยวข้องและช่วยสร้างให้เกิดความเชื่อมั่น ช่วยพัฒนาการสื่อสารระหว่างกันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

- ศักยภาพผู้นำในการตอบสนองกับสถานการณ์แบบยืดหยุ่น จะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้จากอดีต และมองไปไกลในอนาคต เปิดใจรับความไม่แน่นอน รวมถึงการพร้อมรุก (proactive) และพร้อมลู่ (flexibility)
- Andrew Grove อดีตซีอีโอของ Intel พูดว่า “Only the Paranoid Survive” หรือแปลว่าคนที่มีความระแวดระวัง ไม่หลงตัวเอง ไม่หยุดพอเพียงเท่านั้น ถึงจะอยู่รอดได้

- ปัจจุบันองค์กรหลายแห่งมีผู้นำแต่ขาดความพร้อมในการประเมินสถานการณ์ ความเสี่ยงและวิเคราะห์ถึงผลที่จะตามมา ไม่ได้เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งยังขาดความพร้อมในการรับมือความเปลี่ยนแปลง
- ผู้นำวันนี้จึงต้องสามารถประเมินและหาทางรอดให้ทันที่วงที่ ต้องนำโลกให้ได้ก่อนที่โลกจะนำเราและเปลี่ยนแปลง เพราะอาจเกิดความล้มเหลวโดยไม่ทันตั้งตัว
- ตัวอย่าง KODAK ครั้งหนึ่งเคยเป็นผู้นำด้านกล้องถ่ายรูป เลนส์และฟิล์มแต่ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจบนโลกดิจิทัลได้ สุดท้ายต้องล้มลง ปิดตำนาน 136 ปีของ KODAK สาเหตุหนึ่งเพราะ 70% ของเวลาทั้งหมดจะหมดไปกับผลงานในอดีตเช่น ตัวเลขยอดขาย รายงานต่างๆ โดยเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการที่จะจดจ่อกับกลยุทธ์ของบริษัทซึ่งเป็นเรื่องของแนวทางในอนาคต

- บริษัท Nokia ของฟินแลนด์เคยประสบความสำเร็จมากที่สุดในโลกปี 2556 ถูก takeover CEO บอกเราเป็นบริษัทลูกของบริษัทอเมริกันแล้ว คำสุดท้ายที่เขาพูดคือ “we didn't do anything wrong, but somehow, we lost” พูดแล้วก็ร้องไห้ ไม่ต้องทำผิดหรอก แต่ไม่ทำสิ่งที่ควรทำ หายนะก็มาเยือน ไม่พัฒนา ไม่ปรับปรุง แต่คู่แข่งดีกว่า ไม่เรียนรู้ที่จะรับมือกับเรื่องพวกนี้ อาจจะแพ้ตั้งแต่ยังไม่เริ่ม
- ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารบนความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลง มีความแข็งแกร่งที่จะลุกขึ้นจากความล้มเหลว และพาดงค์กรก้าวเดินต่อไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

- ต้องสามารถสื่อสารกับคนในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดรับรู้ร่วมกันในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจกับคนภายในองค์กรให้ช่วยกันรับมือกับสถานการณ์ไม่แน่นอน
- ผู้นำต้องมีศักยภาพเพียงพอที่จะสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้พร้อมบนความเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นปรับตัวไปกับความไม่แน่นอน และต้องประเมินความเสี่ยงและวิเคราะห์ผลกระทบจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ

- ยอมรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหา จะไม่ให้เสียหายเลยคงเป็นไปได้ยาก ทำอย่างไรให้เสียหายน้อยที่สุด
- บนทางเลือกอาจมีความเสี่ยงมาก ถ้าทำไปแล้วอาจไม่มีความเสียหายเลย บางทางเลือกความเสี่ยงน้อย แต่เดินไปแล้วยังมีความเสียหายอยู่ ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบที่ผู้นำต้องนำมาวิเคราะห์พิจารณาทั้งสิ้น
- โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้นำไม่มีสูตรตายตัวอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องขององค์ประกอบหลายๆ ด้านที่ต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ก้าวหน้า
- บทเรียนจากความล้มเหลวของหลายๆ ประเทศหลายองค์กร ทำให้การพัฒนาศักยภาพผู้นำเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องตระหนักว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่รอไม่ได้ เพราะเริ่มพรุ่งนี้ก็อาจสายเกินไป

โลกวันนี้

- โลกเรากำลังถูก Disrupt ด้วย 3 กระแสหลัก คือ กระแสโลกาภิวัตน์ กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน
- โลกจะเข้าสู่ยุค VUCA คือ การเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) มีความสลับซับซ้อน (Complexity) และมีความไม่ชัดเจน (Ambiguity)
- ทักษะ 4 อย่างที่จำเป็นต้องพัฒนาในโลกสมัยใหม่ คือ ทักษะชีวิต ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสร้าง และทักษะการทำงาน

การสร้างบุคลากร

- จะไม่เหมือนก่อนที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศในทุกด้าน(Being best) ต้องดูว่าเราอยากสร้างความแตกต่างกับคนอื่น(Being different) หรือเน้นเป็นผู้นำทางด้านไหน (Being first)
- ในอีก 10 ปีข้างหน้าจะเกิดอะไรขึ้น และเราจะต้องเตรียมตัวอย่างไร ก็คงเหมือนกับการให้เราย้อนไปถามตัวเราเองเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ว่าเราจะจินตนาการเพื่อเตรียมตัวกับโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างไร
- เป็นเรื่องที่ยากมากที่จะมั่นใจว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอีก 10-20 ปีข้างหน้า แต่เราก็สามารถคาดการณ์อนาคตได้คร่าวๆ จากเหตุปัจจัยในปัจจุบันว่า โลกปัจจุบันของเราจะถูกขับเคลื่อนด้วย 3 กระแสใหญ่

- 1. กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization)** ทำให้เส้นแบ่งระหว่างประเทศบางลงอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน คนสามารถเดินทางจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศได้อย่างง่ายดาย เกิดปรากฏการณ์เส้นแบ่งของประเทศกับบริษัทเริ่มบางขึ้นและจางหายไป บางบริษัททำธุรกิจมีคนเป็นจำนวนมากจากทั่วโลกและมีเงินมากกว่างบประมาณของบางประเทศ บางบริษัทเสียภาษีในต่างประเทศมากกว่าในประเทศตัวเอง อาวุธของบริษัทสมัยใหม่คือ 'เทคโนโลยี' 'อินเทอร์เน็ต' และ 'เงินทุน' อันมหาศาล
- 2. กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big Bang of Technology)** เป็นไปอย่างรวดเร็วก้าวกระโดด หรือ Big Bang of Technology ตามกฎของมัวร์ (Moore's law) ที่บอกว่าความเร็ว ความจุ ความสามารถในการประมวลผลของคอมพิวเตอร์จะดีขึ้น 2 เท่าทุก 2 ปี โดยคาดการณ์ว่าการเกิดปัญญาประดิษฐ์ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจะทำให้อารยธรรมของมนุษย์เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง และคาดว่าปี 2040 จะเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า 'Singularity' อันเป็นจุดพลิกประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติเพราะปัญญาประดิษฐ์จะเก่งกว่ามนุษย์
- 3. กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน (Financialization)** ยุคปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นแกนกลางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต กลายเป็นปัจจัยพื้นฐานของคนสมัยใหม่ไปเรียบร้อยแล้ว เรากำลังจะเข้าไปสู่ยุคของ IoT: Internet of Things ที่ทุกอย่างจะถูกเชื่อมต่อเข้ากับระบบกลางที่เรียกว่า Cloud

เทคโนโลยีในโลกสมัยใหม่

- คนส่วนใหญ่จะไม่รู้เลยว่าเทคโนโลยีในโลกสมัยใหม่ทำงานอย่างไร เทคโนโลยีจะกลายเป็นเหมือนพระเจ้าองค์ใหม่ที่คนบูชาและต้องพึ่งพิง ยุคนี้ที่จะถูกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีหลัก 3 ตัว ได้แก่
  - ปัญญาประดิษฐ์ (AI)
  - เทคโนโลยีวัสดุนาโน (Nanotechnology)
  - เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology)
- คนจะมีอายุมากขึ้น เก่งขึ้น ด้วยมีเทคโนโลยีมาช่วย ระบบคอมพิวเตอร์จะถูกฝังอยู่ในวัสดุอุปกรณ์เกือบทุกอย่างในชีวิตประจำวันของเรา โดย Financialization หรือ 'เงิน' จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยใหม่

การติดต้นบวงมนุษย์

- เงินเคยเป็นตัวเปลี่ยนอารยธรรมของมนุษย์ โลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีทางการเงิน
- เงินกลับมาเป็นตัวขับเคลื่อนโลกในด้านต่างๆ อย่างมาก แต่ก่อนนั้นเราต้องทำงานเพื่อแลกเงิน
- ปัจจุบันเงินสามารถสร้างเงินได้โดยไม่ต้องสร้างมูลค่าจริงทางเศรษฐกิจเลย แถมยังเคลื่อนย้ายได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเงินจะค่อยๆ พัฒนารูปแบบเป็นดิจิทัลมากขึ้น และคนรวยคนจนจะยิ่งมีช่องว่างมากขึ้น
- 3 กระแสหลักของโลกตามที่มาได้สร้างปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่ที่เรียกว่า 'VUCA' (วูค่า)
  - **V: volatility** = ความผันผวน รวดเร็วรุนแรง
  - **U: uncertainty** = ความไม่แน่นอน คาดเดาไม่ได้
  - **C: complexity** = ความซับซ้อน เข้าใจยาก
  - **A: ambiguity** = ความกำกวม ไม่ชัดเจน

การเกิดขึ้นของ 'Disruption'

- สิ่งที่เราเคยเข้าใจ เคยเป็น เคยชิน จะเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ซ้ำซ้อน คาดเดาไม่ได้ มีการตายการเกิดใหม่เป็นจำนวนมาก ของธุรกิจ การว่างงาน การจัดระเบียบใหม่ทางสังคม
- ท่ามกลางโลกอันผันผวน คำถามสำคัญคือ มนุษย์จะอยู่อย่างไร?
- 'การศึกษาต้องมาก่อน' เป็นคำตอบที่ดีที่สุด เพราะโลกในวันนี้และวันข้างหน้าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก
- ความรู้และการศึกษาคือสิ่งที่จำเป็นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง
- แต่โลกแห่งความเป็นจริง การศึกษามักจะเป็นเรื่องล่าช้าเมื่อเทียบกับการพัฒนาของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเสมอ

อดีตที่ผ่านมา

- สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเมื่อ 100 ปีที่แล้ว เริ่มจากปฏิวัติอุตสาหกรรม กองทัพต้องการคนจำนวนมากที่มีทักษะการทำงานที่เหมือนๆ กันเข้าทำงาน ผลิตสินค้าเหมือนๆ กันจำนวนมากๆ
- การศึกษาจึงเน้นสร้างคนให้เหมือนๆ กัน เหมือนกับการผลิตสินค้าในโรงงาน เน้นการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ยึดนโยบายแกนกลางรวมศูนย์
- เพื่อสร้างมาตรฐานและปลูกฝังค่านิยมทางสังคมที่ไม่เน้นคำถาม และไม่รับการเปลี่ยนแปลงท้าทาย เน้นการสร้างคนให้รู้มากๆ คิดน้อย เน้นหาคำตอบมากกว่าสร้างคำถาม

การศึกษาในอดีต

- การศึกษาสมัยนี้คล้ายๆ ‘การต่อจิ๊กซอว์’ เรามองว่าการศึกษาที่ดีคือการที่เด็กมีตัวต่อทุกตัว ถ้าขาดไปแค่ชิ้นเดียวก็จะถือว่า การต่อจิ๊กซอว์นั้นล้มเหลว เช่น คนที่ได้ 4.00 เก่งกว่าคนที่ได้ 3.00 เป็นต้น
- การศึกษาแบบเน้นหาคำตอบที่ถูกต้องเท่านั้น (Right answer) การเรียนเน้นเรียนแบบยัดเยียดเข้าสมอง (Input-based learning) การเรียนข้อมูลความจริง (Fact-based) ซึ่งเน้นการท่องจำ การคำนวณให้ถูกต้อง
- การศึกษาที่เน้น 3Rs Reading, Writing, Arithmetic (อ่านออก เขียนได้ คำนวณเป็น)จะกลายเป็น ‘สิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์’ มากกว่าจะเป็นวิธีคิดและแบบแผนอันร่วมสมัยที่สามารถนำมาปรับใช้ได้จริงในปัจจุบัน

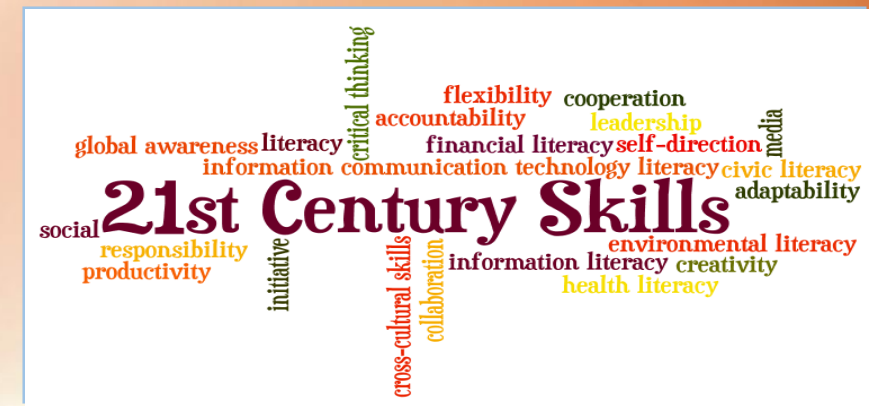
ทักษะในศตวรรษที่ 21

- มีทักษะ 4 ด้าน ได้แก่
  - **Life Skill** : ทักษะการใช้ชีวิต หรือศิลปะการใช้ชีวิต (art of living)
  - **Learning Skill** : ทักษะการเรียนรู้ปรับตัว
  - **Innovation and Creation Skill** : ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม
  - **Job Skill** : ทักษะการทำงานเลี้ยงตัวเองได้

ความสำคัญของ 4 ทักษะ:

- โลกยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วเท่าไร = เราจะต้องสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เร็วขึ้นโดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วย
- โลกยิ่งมีความไม่แน่นอน สูง = เราจะต้องสร้างทักษะการปรับตัวเพื่อรับความผันแปรและความเสี่ยง
- โลกยิ่งมีความซับซ้อน สูง = เราจะต้องมีที่ยืน สร้างจุดแข็งให้กับตัวเอง
- โลกยิ่งมีความไม่ชัดเจน สูง = เราจะต้องสร้างภาวะผู้นำ

ทำไมทักษะ 4 ด้านนี้ถึงสำคัญ

- การศึกษาสมัยใหม่เปรียบดั่งการต่อเลโก้ เราต้องรู้ว่าแต่ละชิ้นทำงานอย่างไร แล้วเอามาต่อกันเป็นอะไรก็ได้ที่เราอยากจะทำให้มันเป็น
- เราไม่จำเป็นต้องเก่งทุกอย่าง เราไม่จำเป็นต้องคำนวณเร็วกว่าคอมพิวเตอร์ เราไม่จำเป็นต้องจำรายละเอียดได้ทั้งหมด แค่ว่าสิ่งต่างๆ ทำงานด้วยกันอย่างไรและสร้างคำตอบใหม่ๆ (New solution) และเป็นคำตอบที่เราพอใจ (Accepted, satisfied answer) ได้อย่างไร
- การสร้างบุคลากรจะไม่เหมือนแต่ก่อนที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศในทุกด้านอย่างเดียว (Being best) เราจำเป็นต้องดูว่าเราอยากสร้างความแตกต่างกับคนอื่น (Being different) หรือเน้นการสร้างผู้นำในทางด้านไหน (Being first)
- โลกสมัยใหม่ที่ถูก Disruption ในทุกด้าน (ไม่ใช่ fear แต่เป็น fact) มีโอกาสใหม่ๆ มากมาย เราจะเตรียมตัวเราและเด็กๆ ให้พร้อมที่จะสร้าง Solution ที่ดีพอที่จะ Disrupt โลกสมัยใหม่หรือจะทำเหมือนเดิมเพื่อเผื่อรอวันที่จะถูก Disrupt เสียเอง

อินเดีย แข่งหน้าสหรัฐอเมริกา ขึ้นเป็นเบอร์ 2

- ขนาด GDP ของอินเดีย จะแซงหน้าสหรัฐอเมริกา ขึ้นเป็นเขตเศรษฐกิจอันดับสองของโลก (รองจากจีน) ได้ประมาณปี 2037
- ในปี 2050 จีนจะมีสัดส่วน GDP โลกที่ 20% ส่วนอินเดียจะมี 15% ในขณะที่สหรัฐอเมริกาคจะลดเหลือ 16% และกลุ่มประเทศ EU จะลดเหลือ 9%

Emerging markets will dominate the world's top 10 economies in 2050 (GDP at PPPs)

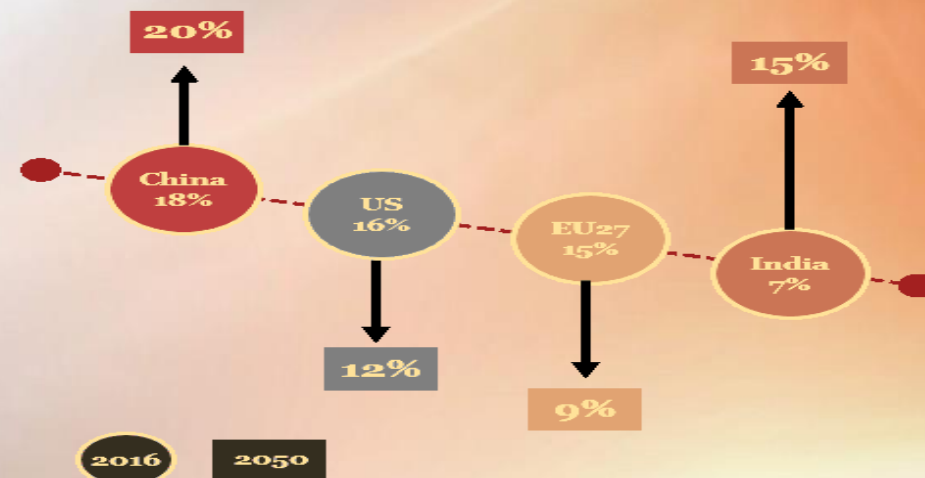
	2016	2050	
China	1	1	China
US	2	2	India
India	3	3	US
Japan	4	4	Indonesia
Germany	5	5	Brazil
Russia	6	6	Russia
Brazil	7	7	Mexico
Indonesia	8	8	Japan
UK	9	9	Germany
France	10	10	UK

■ E7 economies   ■ G7 economies

Sources: IMF for 2016 estimates, PwC analysis for projections to 2050

The US and Europe will steadily lose ground to China and India

Share of world GDP (PPPs) from 2016 to 2050...

Sources: IMF for 2016 estimates, PwC analysis for projections to 2050

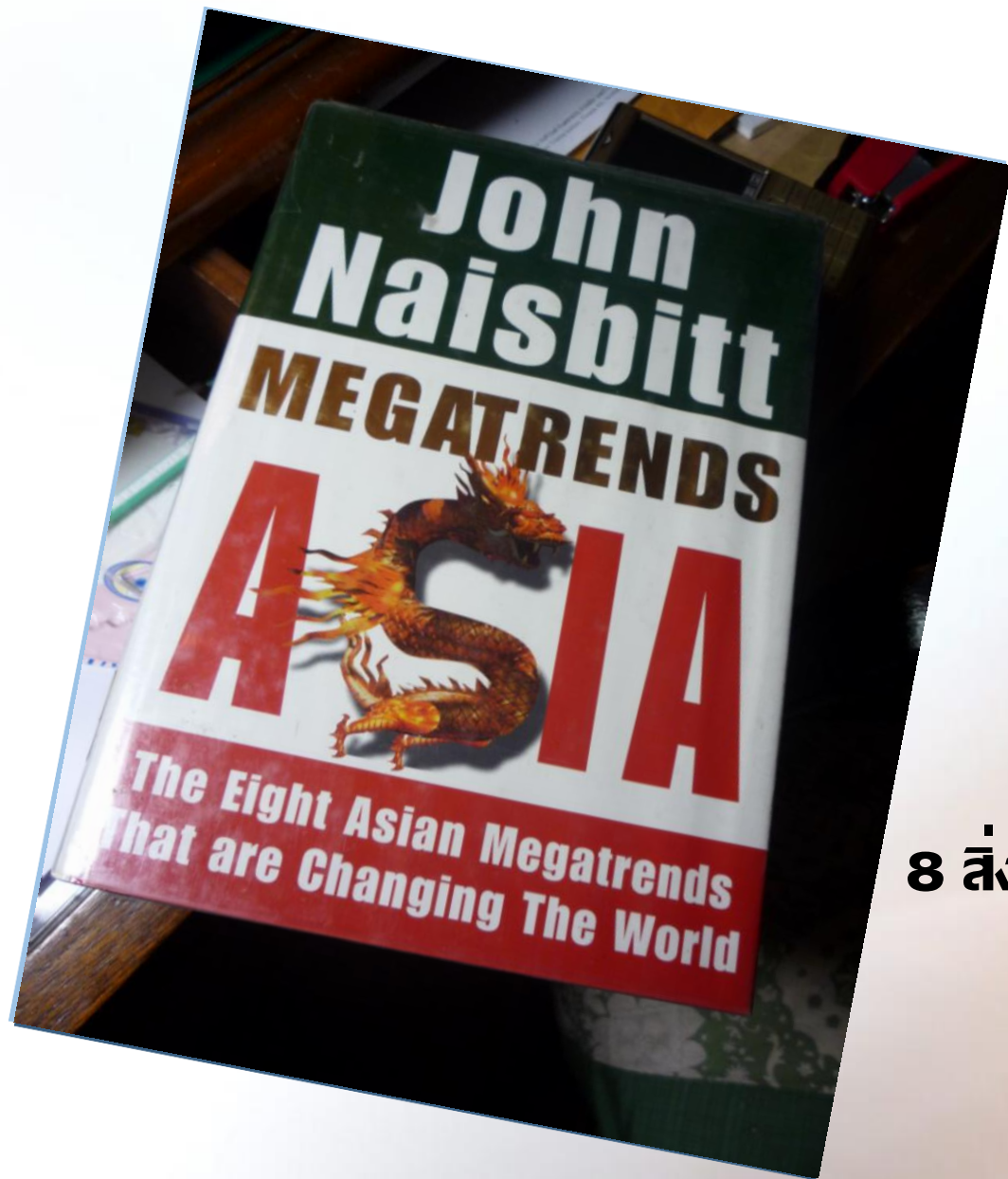

“โลกาภิวัตน์” “Globalization”

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมหรือวัฒนธรรมหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว ลักษณะลูกโซ่มีผลต่อเนื่องกันไป ผลของการเปลี่ยนแปลงมีแนวโน้มขยายออกไปในวงกว้างทั่วโลก เกิดขึ้นทุกสถานที่ มีผลต่อสังคมและวัฒนธรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย
- เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ จนไร้ขีดจำกัด การปะทะสังสรรค์ของวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั่วโลก สร้างให้เกิดความต้องการสินค้าใหม่ ๆ อย่างไม่รู้ขีดจำกัด
- การเปลี่ยนแปลงในกระบวนโลกาภิวัตน์มีรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรม และรูปแบบการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม
- โลกเชื่อมโยงด้วยข่าวสารเดียวกัน ทำให้พรมแดนของชาติเลือนราง พรมแดนทางวัฒนธรรมลดความสำคัญลง เรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นในทางเดียวกันมากขึ้น มีวัฒนธรรมร่วมที่เป็นสากล เช่น วัฒนธรรมวัตถุนิยม มีปฏิกิริยาของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จะสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองขึ้นมา
- การเชื่อมโยงกันทำให้เศรษฐกิจของทุกมุมของโลกเชื่อมโยงเป็นระบบเดียว การลงทุน การผลิต การกระจายสินค้า การบริการ ฯลฯ เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายโลก

ความเหลื่อมล้ำของความรู้ (Knowledge Divide)

- ในระดับระหว่างประเทศและในประเทศ เกิดความไม่เท่าเทียมกันของความสามารถและการพัฒนาองค์จากการศึกษา ข้อมูลข่าวสาร และการวิจัย เมื่อเทียบกับประเทศอื่นหรือภาค
- องค์ความรู้ของคนในประเทศมีความแตกต่างกัน เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ในสังคม เศรษฐกิจการเมืองโลกที่อาศัยองค์ความรู้ในการพัฒนามากกว่าปัจจัยทางทรัพยากร จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศต่างๆ
- การศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในระบบและนอกระบบขยายตัวเพิ่มขึ้นมากจากการเข้าสู่ระบบ เศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว มีการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในส่วนของภาคการผลิต เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลิตภาพ และลดการพึ่งพิงแรงงาน ประชากรทุกเพศ ทุกวัย ต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ โดยเฉพาะประชากรในวัยทำงานที่ต้องมีทักษะและฝีมือ
- การวิจัยและพัฒนาจะมีความสำคัญมากขึ้น ทั้งปริมาณและคุณภาพที่จะต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาในเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ ทันสมัยและกระจายอย่างทั่วถึง

"Intuition becomes increasingly valuable in the new information society precisely because there is so much data."

John Naisbitt

8 สิ่งที่เปลี่ยนแปลงในเอเชียจะเปลี่ยนแปลงโลก (ปี 2538)

The modernization of Asia is best understood not as *Westernization*, but rather the *Asianization* of Asia as the global axis of influence shifts from West to East. The eight Asian megatrends that are changing the world are:

- **From Nation States → Networks**
- **From Export-led → Consumer-driven**
- **From Western Influence → The Asian Way**
- **From Government-controlled → Market-driven**
- **From Villages → Supercities**
- **From Labour-intensive → High Technology**
- **From Male Dominance → Emergence of Women**
- **From West → East**

JOHN NAISBITT'S new book provides the data, trend analysis, regional and cultural patterns that will empower you to seize the moment and profit from the cutting edge of change.

Megatrends ของ Naisbitt อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเอเชียที่ ถูกโดดเดี่ยวประเทศจึงขยายเศรษฐกิจของตนเองและพัฒนาพลัง

- สหรัฐอเมริกายังคงให้ความสำคัญกับยุโรป แต่ **Naisbitt** แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ล่มสลายของสหภาพ โซเวียตและการจัดตั้งประชาคมยุโรป ไม่สามารถเทียบเคียงได้กับความทันสมัยของเอเชียและผลกระทบที่ ลึกซึ้งต่อธุรกิจอเมริกัน
- ในห้าปีเขาเขียนว่า **GDP** ของเอเชียจะเป็นสองเท่าของยุโรป
- ศตวรรษที่ **21** หนึ่งในสามของเศรษฐกิจโลกจะเป็นของเอเชียจะกลายเป็นคู่แข่งสำคัญและผู้บริโภค รายใหญ่ของสินค้าและบริการของอเมริกา

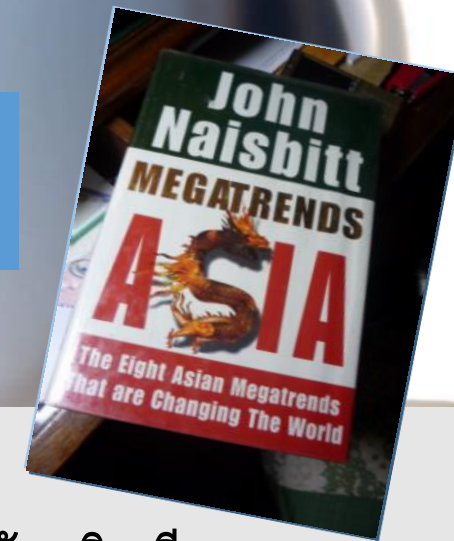
Megatrends Asia ของ Naisbitt อธิบายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

- การเปลี่ยนจากความเป็นรัฐชาติสู่เครือข่ายธุรกิจจากเศรษฐกิจที่เน้นการส่งออกเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยผู้บริโภค
- อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นเทคโนโลยีขั้นสูง
- การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากความเป็นปัจเจกชนที่เพิ่มขึ้นการกลายเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว
- การเกิดขึ้นของผู้หญิงและมันก็ชัดเจนในทิศทางที่เอเชียกำลังมุ่งหน้าไป
- การปรับใช้เทคโนโลยีตะวันตกได้อย่างรวดเร็ว
- เอเชียได้ปรับยุทธศาสตร์ทางการเมืองและสังคมตะวันตกที่ต่อต้านมรดกและขนบธรรมเนียมของตนเอง เอเชียกำลังเปลี่ยนโฉมใหม่ใน "วิถีแห่งเอเชีย"
- ทั้งหมดจะมีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อวิธีที่เอเชียทำธุรกิจกับตะวันตกและวิธีที่อเมริกาทำธุรกิจกับเอเชีย มีโอกาสที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน **Naisbitt** เตือนความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ จากผู้สังเกตการณ์เอเชียที่ชาญฉลาดเป็นเวลาสามทศวรรษ
- การเปลี่ยนแปลงทั่วโลกของศูนย์กลางเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรมของโลกที่จะมีผลกระทบมหาศาล .

จากการศึกษาของ John Naisbitt (1995)

ในหนังสือ *Megatrend 2000* และ *Megatrends Asia*

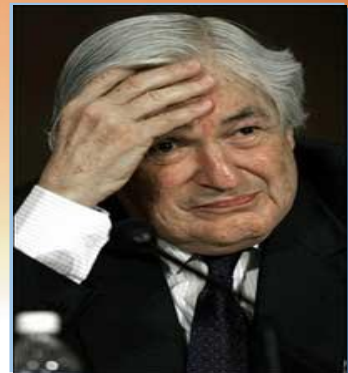
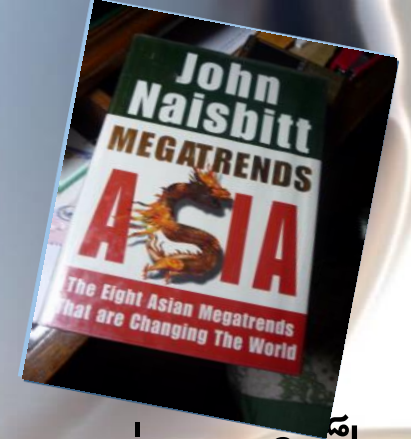

- คาดการณ์ว่าความเจริญของโลกจะไหลกลับมายู่ที่ญี่ปุ่น จีน เกาหลี และอาเซียน
- ธนาคารโลกวิเคราะห์ว่าปี 2025 จีนจะเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 1 ของโลก ตามด้วยสหรัฐฯ อินเดีย และเยอรมนี
- สหรัฐฯร่วมมือกับสหภาพยุโรปพยายามสกัดกั้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน ใช้มาตรการระเบียบโลกใหม่เข้ามากดดัน คือ สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม และการค้าเสรี
- จีนต่อสู้ไม่ยอมอ่อนข้อ ทั้งเงินสกุลหยวนของจีนยังไม่อยู่ในระบบการเงินสากล สหรัฐฯ จึงโจมตีเครือข่ายจีนเป็นประเทศที่เวลาตรงกับจีน เช่น ไต้หวัน เกาหลี มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์และ อินโดนีเซีย

แนวโน้มมหอำนาจทางเศรษฐกิจโลก

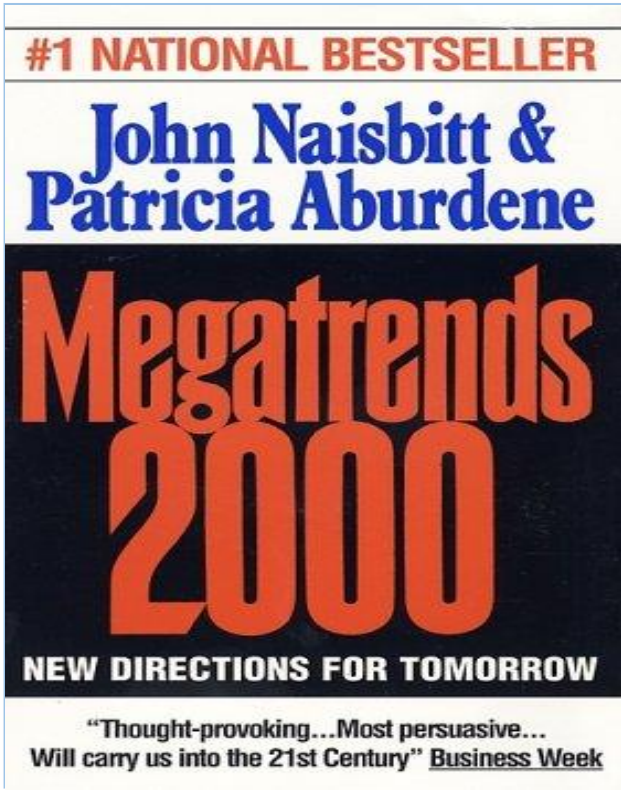
- ชาติร่ำรวยจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสองประเทศนี้ ก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินไป
- โกลด์แมน แซคส์ วาณิชธนกิจชื่อดังคาดการณ์ว่า ในปี 2050 GDP ของจีนจะขยายตัวจากมูลค่ารวม 2 เป็น 48.6 ล้านล้านดอลลาร์
- จีพีดีของอินเดียปัจจุบันไม่ถึง 1 ล้านล้านดอลลาร์ แต่จะขยายสูงขึ้นถึง 27 ล้านล้านดอลลาร์
- สหรัฐฯ GDP จะเพิ่มจาก 13 ล้านล้านดอลลาร์ เป็น 37 ล้านล้านดอลลาร์เท่านั้น ซึ่งน้อยกว่าจีนถึง 10 ล้านล้านดอลลาร์
- ปี 2050 เศรษฐกิจจีนและอินเดียมีแนวโน้มจะขยายตัวถึง 25 เท่า ขณะที่ชาติ G7 มีแนวโน้มขยายตัวเพียง 2.5 เท่าเท่านั้น
- จีนและอินเดีย เข้าไปลงทุนในแอฟริกาอย่างมาก

(เจมส์ วูลเฟนชอห์น อดีตประธานธนาคารโลกพูดที่มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ซิดนีย์)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกในทศวรรษหน้า จาก Mega Trends (John Naisbitt)

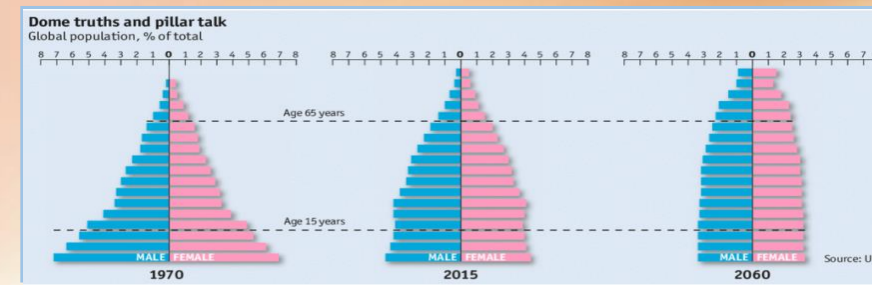
- "The Most Reliable Way to Forecast. The Future is To Try Understand The Present."
- "วิธีที่จะคาดการณ์อนาคตอย่างแม่นยำ คือ การพยายามเข้าใจปัจจุบันให้ได้" ได้นำสรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง 5 คนของ Price Waterhouse Cooper บริษัทที่ปรึกษาระดับโลก เผยแพร่ในรายงาน PwC Global Annual Review 2013 เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และมุมมองของ Mega Trends ที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษหน้า
- แม้จะดูเหมือนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระยะยาว แต่หลายประเด็นเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลกระทบแล้วในปัจจุบัน

เทรนด์ที่ 1 : การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร (Demographic Shifts)

- หลังสิ้นสุดยุค **ปี 1965-1970** วิทยาการทางการแพทย์เจริญคนมีอายุยืนมากขึ้นกว่าเดิม โครงสร้างสังคมเปลี่ยนแปลง และเศรษฐกิจปัจจุบันส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของครอบครัวจากขนาดใหญ่เปลี่ยนไปสู่ครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น
- ครอบครัวแนวใหม่มีบุตรลดลง ทำให้สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมาก สัดส่วนประชากรวัยแรงงานก็ลดลงตามไปด้วย เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจทั้งการผลิตและการบริโภค
- คาดว่าในปี 2050 ประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 21 ของประชากรโลก สูงกว่าปัจจุบันที่มีสัดส่วนราวร้อยละ 10 ของประชากรโลก
- ธุรกิจที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ได้แก่ การบริการดูแลผู้สูงอายุ โรงพยาบาล อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารสำหรับผู้สูงอายุ ธุรกิจออกแบบที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ เครื่องจักรหุ่นยนต์ที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนแรงงาน

เทรนด์ที่ 2: การเปลี่ยนขั้วอำนาจเศรษฐกิจโลก (Shift in Global Economic Power)

- เศรษฐกิจโลกเดิมมีกลุ่ม G7 (สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี และแคนาดา) เป็นตัวนำ
- เศรษฐกิจโลกวันนี้เปลี่ยนไปตลาดเกิดใหม่ กลุ่มประเทศ E7 (จีน อินเดีย บราซิล รัสเซีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก และตุรกี) กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว มีทรัพยากรสมบูรณ์ พัฒนาได้อีกมาก ทั้งการค้า การลงทุน และโครงสร้างพื้นฐาน มีจำนวนประชากรมาก รายได้สูงขึ้นต่อเนื่อง ต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น
- ปี 2009 GDP กลุ่มประเทศ E7 มีขนาดสองในสามของ GDP กลุ่มประเทศ G7 คาดว่าปี 2050 GDP ของกลุ่มประเทศ E7 จะเพิ่มขึ้นจนมีขนาดใหญ่เป็นสองเท่าของ GDP ของกลุ่ม G7
- โครงสร้างเศรษฐกิจของกลุ่มตลาดเกิดใหม่เปลี่ยนไปจากเป็นฐานการผลิตและแหล่งแรงงานราคาถูกเดิม ก้าวไปสู่ตลาดบริโภคแห่งใหม่ของโลก สิ่งที่ต้องการ คือสินค้าที่ตรงรสนิยม กลุ่ม E7 แต่ละประเทศจะมีรสนิยม และวัฒนธรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน ธุรกิจเติบโตตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ เช่น สินค้าฟุ่มเฟือย บริการสุขภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

India could replace the **US** as the world's second largest economy by **2050**

Source: PwC analysis ('The World in 2050' – based on GDP at purchasing power parities)

ทรนดที่3: การเติบโตของสังคมเมือง (Accelerating Urbanisation)

- ปัจจุบันครึ่งหนึ่งของประชากรโลกอาศัยอยู่ในเมือง ในปี 1950 มีเพียงร้อยละ 30 เทคโนโลยีต่างๆ ทำให้วิถีชีวิตของประชากรในเมืองมีความสะดวกสบายมากขึ้น เช่นระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณสุขโภค อาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัย
- ประชากรที่เคยอาศัยอยู่ในชนบทย้ายเข้ามาอาศัยในเมืองมากขึ้น เพื่อหารายได้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ นโยบายหลายประเทศมุ่งกระจายรายได้ และการพัฒนาไปสู่ชนบทมากขึ้น ช่วยยกระดับและพัฒนาสังคมชนบทไปสู่การเป็นสังคมเมือง
- คาดว่าปี 2050 ประชากรที่อาศัยในเมืองจะสูงถึงร้อยละ 72 โดยเฉพาะในภูมิภาคแอฟริกาตอนเหนือ (Sub-Saharan Africa) และเอเชีย สังคมเมืองเริ่มมีแนวโน้มพัฒนาเติบโตอย่างรวดเร็ว

ประชากรจะมีความหนาแน่น กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกจะมีมากขึ้น ธุรกิจที่จะได้ประโยชน์ เช่นการก่อสร้าง วัสดุก่อสร้าง พลังงาน โทรคมนาคม อินเทอร์เน็ต อาหารสำเร็จรูป เสื้อผ้า เครื่องประดับ รถยนต์

ทรนดที่4: การลดลงของทรัพยากรและการเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศ

- ประชากรโลกเพิ่มขึ้นส่งผลให้บริโภคทรัพยากรเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพลังงาน ถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ รวมถึง น้ำและอาหาร ที่นับวันทรัพยากรดังกล่าวมีแต่ลดลงอย่างต่อเนื่อง
- การบริโภคทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดมลภาวะจาก โรงงานอุตสาหกรรม ขยะและของเหลือใช้ที่ไม่ได้นำไปรีไซเคิล และการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากรถยนต์
- หากเป็นเช่นนี้ต่อไปจะส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของโลก และทำให้อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้น 0.5-1.5 องศาเซลเซียส ในอีก 20 ปีข้างหน้า สภาพอากาศจะเปลี่ยนแปลง ฝนแล้ง น้ำท่วม ความเข้มข้นของน้ำทะเล ส่งผลกระทบต่อภาค การเกษตรและการผลิตอาหารของโลก
- ทั่วโลกให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการปรับปรุงการผลิต วัสดุดิบ เกิดธุรกิจสีเขียว ลดปล่อยมลภาวะ บรรจุ ภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ พลังงานทางเลือก เกษตร / อาหารอินทรีย์ รีไซเคิลขยะ และของเสีย

เทรนด์ที่ 5: ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยี (Technological Breakthroughs)

- การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเปลี่ยนโฉมหน้าโลกอย่างมากทั้งรูปแบบ วิถีชีวิต รวมถึงสังคมเศรษฐกิจ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการภายในกิจการ
- เทคโนโลยีช่วยให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ ในชั่วข้ามคืน เช่น ธุรกิจออนไลน์ เกิดสังคมเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ช่วยลดข้อจำกัดระยะทาง สามารถทำตลาดได้อย่างไร้ขอบเขต
- ปัจจุบันประชากรโลกมีอุปกรณ์สื่อสารมากกว่า 1.84 เครื่องต่อคน จากเดิม 0.08 เครื่องต่อคนต่อ ในปี 2003 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 3.47 และ 6.58 เครื่องต่อคนในปี 2015 และปี 2020 ตามลำดับ
- เทคโนโลยีก้าวมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของมนุษย์ ธุรกิจในอนาคตจึงหาโอกาสจากเทคโนโลยี ไม่พลาดที่จะติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคผ่านเทคโนโลยีสื่อสารต่างๆ ที่นับวันจะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
- ธุรกิจออนไลน์ ที่ทำตลาดหรือให้บริการ ผ่านอินเทอร์เน็ตหรือสังคมออนไลน์โทรคมนาคม อุปกรณ์สื่อสาร บริการคอนเทนต์ออนไลน์ พัฒนาซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชันจะมีมากขึ้น

เทรนด์ที่ 1: การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร (Demographic Shifts)

- หลังสิ้นสุดยุค **Baby Boom** ปี 1965-1970 วิทยาการทางการแพทย์เจริญคนมีอายุยืนมากขึ้นกว่าเดิม โครงสร้างสังคมเปลี่ยนแปลง และเศรษฐกิจปัจจุบันส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของครอบครัวจากขนาดใหญ่เปลี่ยนไปสู่ครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น
- ครอบครัวแนวโน้มนิยมมีบุตรลดลง ทำให้สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมาก สัดส่วนประชากรวัยแรงงานก็ลดลงตามไปด้วย เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจทั้งการผลิตและการบริโภค
- คาดว่าในปี 2050 ประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 21 ของประชากรโลก สูงกว่าปัจจุบันที่มีสัดส่วนราวร้อยละ 10 ของประชากรโลก
- ธุรกิจที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ได้แก่ การบริการดูแลผู้สูงอายุ โรงพยาบาล อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารสำหรับผู้สูงอายุ ธุรกิจออกแบบที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ เครื่องจักรหุ่นยนต์ที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนแรงงาน

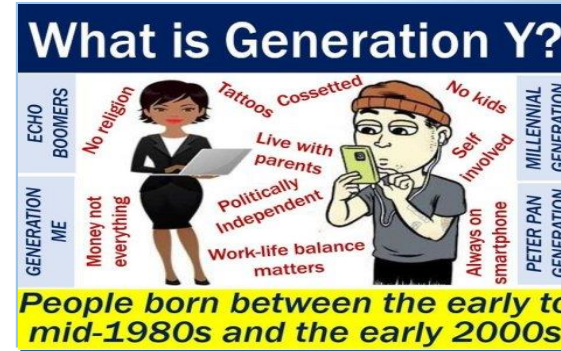
6 Mega trends ที่ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือ

1. **สังคมผู้สูงอายุ** ไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ในอีกเพียง 5 ปี ขณะที่รายได้ของประเทศยังไม่สูง ซึ่งหากเราไม่สามารถยกระดับรายได้ในอนาคต อาจทำให้ไทยกลายเป็นประเทศ “แก่ก่อนรวย”
2. **ความเป็นเมือง** ไทยอยู่อันดับ 124 ของโลก สะท้อนว่ายังไม่สูง ยังต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเพื่อความสามารถในการแข่งขัน แต่ก็ต้องควบคู่ไปกับการคำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย

6 Mega trends ประเทศไทย ต้องเตรียมพร้อมรับมือ

3. **ความเป็นปัจเจกบุคคล** ในอีก 10 ปีข้างหน้า Gen Y จะมีบทบาทมากขึ้น ทั้งด้านกำลังแรงงานและการบริโภค ดังนั้น ภาคธุรกิจควรมีการปรับตัวอย่างไรให้ตอบสนองรูปแบบการทำงานและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของคนกลุ่มนี้
4. **เทคโนโลยีนวัตกรรม** จากเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในปัจจุบันมากขึ้น เช่น Internet of Things(IOT), AI, Blockchain ประเทศไทยมีความพร้อมรับเทคโนโลยีเหล่านี้มากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านบุคลากรที่สามารถผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีขั้นสูง และแรงงานจะอยู่ร่วมกับเทคโนโลยีอย่างไร เพื่อไม่ให้เทคโนโลยีอย่าง Automation ส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพ

การมาของบล็อกเชนมีส่วนช่วยอย่างมาก เพราะบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีใหม่ ที่ประโยชน์ของมันคือมันเป็นเทคโนโลยีที่นำมาซึ่งความปลอดภัย น่าเชื่อถือ โดยไม่ต้องอาศัยคนกลาง ที่นี้ธุรกรรมออนไลน์ใดๆ ก็จะสามารถทำได้อย่างสะดวกมากขึ้น ใส่ความคิดสร้างสรรค์ได้มากขึ้น creative มากขึ้น innovative มากขึ้น ประหยัดขึ้น รวดเร็วขึ้น มันเรียกได้ว่าเป็น “transfer of trust in a trustless world” เพราะถึงแม้สองบุคคลจะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ก็สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ด้วยความมั่นใจ พูดถึงคำว่าแลกเปลี่ยนข้อมูล ก็มีการประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางทีเดียว เราจึงตื่นเต้นกันว่าบล็อกเชนนี้แหละ ต่อไปจะเป็น Game changer

6 Mega trends ที่ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือ

5. **การเปลี่ยนช่องทางเศรษฐกิจและการเมือง** เช่น จากนโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่เปลี่ยนไป ไทยจะมีกลยุทธ์ในการปรับตัวให้เข้ากับช่องทางเศรษฐกิจและการเมืองของโลกที่กำลังเปลี่ยนไปได้อย่างไร เพื่อจำกัดผลกระทบต่อเศรษฐกิจให้น้อยที่สุด
6. **การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ** ไทยติดอันดับ 10 ประเทศแรกที่มีความเสี่ยงด้านสภาพอากาศสูงสุดในโลก จากภัยแล้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา หากแนวโน้มนี้ยังดำเนินต่อไป อาจทำให้ไทยขาดแคลนน้ำสำหรับเพาะปลูก และกระทบต่อรายได้เกษตรกร ซึ่งคิดเป็น 1 ใน 3 ของคนวัยทำงานทั้งหมดของประเทศได้

- เป็นบริษัทผลิตคอมพิวเตอร์และมือถือของจีนที่มีการพัฒนาบริษัทโดยเริ่มจากบริษัทเล็ก ๆ ด้านคอมพิวเตอร์ จนกระทั่งกลายเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่และเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก
- ย้อนไปเมื่อปี1980 Lenovo วางตัวเป็นบริษัทท้องถิ่นขายปลีกชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์แบรนด์บริษัทตะวันตก เช่น สินค้ายี่ห้อ HP และIBM สำหรับตลาดภายในประเทศจีน โดยบริษัทได้เรียนรู้การทำงานของประเทศตะวันตก ทั้งทางด้าน การบัญชี การตลาด และการวิจัย จากการเป็นบริษัทฯ ที่ขายสินค้ายี่ห้อดังของตะวันตก หลังจากที่ได้เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้แล้วในช่วงทศวรรษปี 1990 บริษัท Lenovo จึงได้ริเริ่มพัฒนาการผลิตและสร้างแบรนด์สินค้าของตัวเองขึ้น
- บริษัท Lenovo กำลังพยายามขยายส่วนแบ่งตลาดอาเซียนเพื่อพัฒนาเป็นบริษัทอิเล็กทรอนิกส์ยักษ์ใหญ่ของโลก

กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

- การเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร (The New Demographics)
- ประชากรของโลกจะเพิ่มขึ้นจาก 6.1 พันล้าน ในกลางปี 2001 เป็น 7.8 พันล้านในปี 2025 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 28 หรือร้อยละ 1.2 ต่อปี)
- ร้อยละ 95 ของประชากรที่เพิ่มขึ้นจะอยู่ในเขตเมืองของประเทศกำลังพัฒนา
- แนวโน้มจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างและพฤติกรรม โดยประชากรสูงอายุ (มากกว่า 50 ปีขึ้นไป) จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น
- ประชากรวัยหนุ่มสาว (Young Generation) จะมีสัดส่วนลดลง โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว
- อัตราการเกิดของประเทศพัฒนาแล้วต่ำลง ประกอบกับคนจะมีสุขภาพดีและอายุยืนมากขึ้น

โอกาสและความท้าทายของประเทศไทย

- การจัดอันดับของไทยใน The Global Competitiveness Report 2018 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 38 (67.5 คะแนน) จาก 140 ประเทศ
- ไทยมีจุดแข็งเรื่องเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาค (90 คะแนน) ระบบสาธารณสุข (87 คะแนน) และระบบการเงิน (84 คะแนน) โครงสร้างพื้นฐาน (70 คะแนน) ขนาดตลาด (75 คะแนน) และพลวัตภาคธุรกิจ (71 คะแนน)
- มีช่องว่างอยู่มากเช่น สถาบัน (55 คะแนน) การปรับตัวตามเทคโนโลยีสารสนเทศ (57 คะแนน) ตลาดสินค้า (53 คะแนน) และสมรรถนะด้านนวัตกรรม (42 คะแนน) เป็นต้น
- การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 กำลังเป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบในวงกว้าง จะมีประเทศที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ประเทศควรจะเริ่มคิดค้นและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาด้วยตัวเอง
- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นความท้าทายที่ทุกประเทศกำลังเผชิญ จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลโดยตรงต่องานหลายประเภทที่กำลังจะถูกแทนที่

- จีนมีประชากรมากที่สุดในโลก 1403 ล้านคน
- ประชาชนจีนเดินทางมาประเทศไทยมากกว่าปีละ 10 ล้านคน
- มุ่งช่วยพัฒนาระบบ Logistics in Asean and connecting to Europe
- จีนอยู่ในกลุ่มประเทศผู้นำ BRIC (Brazil Russia India China) มีประชากรมากที่สุดในโลกเกือบครึ่งโลก และมีเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก

Population

Scroll.in

Data: World Bank

โอกาสประเทศไทย

เงินหยวนของจีนจะเป็นสกุลเงินในการแลกเปลี่ยนของอาเซียน และโลก

- โรเบิร์ต มั่นเดล นักวิชาการมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย รางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ ปี 2542 เรื่อง "สู่ความเป็นสกุลเงินเดียวของโลก จากทองคำ ไปสู่ดอลลาร์ ยูโร หยวน" ที่ สหประชาชาติ วันที่ 7 ธ.ค.2554 ว่า อีก 4-5 ปีเงินสกุลหยวนจะเป็นเงินแลกเปลี่ยนของภูมิภาค และของโลก เงินหยวนเป็นสกุลเงินใหญ่สุดอันดับ 3 ของโลกแทนที่สกุลเงินเยนของญี่ปุ่น และอนาคตเงินยูโรดอลลาร์ และเงินหยวนจะเป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ
- อาเซียนมีข้อตกลงแนบแน่นในการร่วมมือกับจีนและญี่ปุ่นในเรื่องสกุลเงินอยู่แล้ว ทั้งค่าเงินจีนหรือญี่ปุ่นอาจเป็นสกุลเงินสำคัญของภูมิภาค แต่อาจนำรวมเป็นตะกร้าเงินของภูมิภาค
- "เอเชียยังไม่สามารถมีเงินสกุลเดียวได้ เพราะยังไม่สามารถรวมตัวกันได้อย่างสมบูรณ์แบบในหลายเรื่องอย่างอียู
- ใน 4-5 ปีข้างหน้าเงินจะทำให้ค่าเงินหยวนเป็นสกุลเงินสำคัญที่สามารถแลกเปลี่ยนได้ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก และสามารถเป็นสกุลเงินสำคัญช่วยสร้างตะกร้าอาเซียนได้
- ในอนาคตจีนจะยกระดับแข็งขันให้เป็นศูนย์กลางการเงินโลก ที่สามารถเชื่อมโยงหรือเทียบชั้นกับตลาดลอนดอนและนิวยอร์กได้

ขอบคุณครับ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือถามคำถามเพิ่มเติมได้ที่

www.facebook.com/ekkachai.srivilas

www.elifesara.com

